

అమృతము

30474

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.
సంపుటము. ౬

జెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 8 వ తేది మంగళవారము
సిద్ధార్థి నామ సంవత్సర చైత్ర మాస శుద్ధ పంచమి.

NO. 6.

సంచిక ౬

100 మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసనకలిగిన 126

(రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టరు)
కాలదినది కాలదినది

ఇప్పటికాలపు కలికనుపడునది. సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది.
అల్ప హాటగాని, సారాయన గాని, శేర్మదకయే సిద్ధమగు
శేయబడిన కేరల పుష్పసారము.

నీ కువాలపై కొన్ని చిరుపులు చిలుకరించినా, జనోగ్య
మగు సువాసన నిష్పలమగును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములో మండును.

(చిన్న సైజు ఆర (దాం)	సీసా 1-8 రు 0-8-0
మధ్యరకం సైజు 1 (దాం	" " 0-12-0
శ్రోక సైజు 2 "	" " 1-4-0
వెద్ద సైజు 4 "	శ్రీ శ్రీ బొమ్మ " 2-0-0

వి. సి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-8 0-6-0, 8 బుడ్డకు 0-14-0 ప్రత్యేకము
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రజలకును ప్రతిమెపులలోను దొరకును. దీనికి
అనేకమగు నకలు సింట్లు కలవు. కావున తాము కొనుగోవును సీసాపై
ను, కావుననే ఆటో దిల్ బహార్ ను మేరును పరిశీలించు. ఈ ఆటో
దిల్ బహారుయొక్క నలకలు ములను పరిశీలన చేయగోరువా రీ దిగువవారికి
ప్రాసినా ఆటో దిల్ బహార్ గల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

సాక్షరజ్ఞులు:— అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కమిటీ కంపెనీ, నెం. 155, జమ్మూరు సీత వీధి, బొంబాయి.
మదరాసు దేజులు:— మెహతా పురుషోత్తములూ, చైతానిబార్ రోడ్, మదరాసు.

సర్వవృత్తిక విషయంజేసి.

(రిజిస్టరు) (శ్రీమ ముద్దు)

588

మృత్యుతో కమ్యూటాన సంబంధముతో పోపుదురు.

సువాసనలేదని రుమావు చేయువాంలకు రూ 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి వత్తులమునం దుండే
వలసిన మృత్యువృత్తి. అంగ్ల
ముద్రా వాని, శ్రీమ ముద్దుతో పా
ద్రాగంబులయొక్క విన్న దినము
అందినను మందు గుణములు
శ్రీమ ముద్దుతో పాద్రా వలె,
కుక్క, పాద్రా, ఇట్టి మృత్యు
వివరంబుల కాదు అతను పయో
గించును. కల పాద్రా 1-8 0-8-0
పాద్రా 0-8-0. 1 దినము పాద్రా
కల రూ 5-0-0. పాద్రా వలె.

వి. సి. 2 పాద్రా కల కిచ్చింబుకోనవారికి పాద్రా ఇవ్వం
ఉత్తరంబు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.

వివరము:— ధనం 100 కి 25 రూపాయలు, 100 కి 25 రూపాయలు, 100 కి 25 రూపాయలు, 100 కి 25 రూపాయలు.

ఉచితము! రు. 3000. ఉచితము!

వివరము:— కోరువారికి తెలుపుదును.

విజయం మంచి కమిషన్ రు. 10000.

అదేము:— ఇ ఎం. శర్మ అండు కంపెనీ,

1527

పోస్టు కాణేలంక, గోదావరి జిల్లా.

సుందరమయిన కాలెండరు.

1919 వం ఆ నేరంగులచే చిత్రవిశ్రమము ముద్రించబడినది.
అయిపోవుచున్నది. త్వరపడు. 1-8 0-8-0, 2-8 0-8-0,
2-8 0-8-0, 8-8 0-14-0, 12-8 1-8-0. పాద్రా వలె.

8 రూపాయల మందులు సిరామూత్రము తీసినవారికి 126 ఇవ్వం.

వి. సి. ఏ అండుకో, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

గం విజయం కావలెను.

యా దిగుత ప్రయోజన కంపెనీలో పడుటచేయు
టకు రూ 50 మొదలు రూ 50 వరకు అన్ని జిల్లాలు
లోను దేజులు కావలెను. అట్టి విజయం, 12-4-1919
లోపల పంపాను. పంపుకోనవలెను. (1588)
కామ్యార్థ, S. P. B. Co. Ltd. కామ్యార్థ, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

(పద్య కావ్యము)

కావ్యమహర్షి విరచితములగు పద్యనామిది పురాణము
లో నిదియొకటి. ప్రపంచమొత్తము పుట్టినది కలశేవము శ్రీ
శ్రీ గణేశ అభారవ్యవహారము తెల్లెట్టుమాలికి ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నది.
గొప్పవారి గ్రంథములై మంచి యభిప్రాయములయొక్కవి.
తైమిరుల మలభము. 800 పుటలు అట్లుత్రేమ ప్రతిమూల
మన్నది. కల 5-0-0. కచ్చులు వేడి.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తైమి:— మలభము, మృదుమధురము, భార్యగృహ
2000 పద్యములకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కామ్య
తైమి ధర రు 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు.

(26)

జనమంది శ్రీమద్రా

తెలుగు వందెరుదు, ముద్రికీకర్త ముద్దు,

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల స్వల్పము

తల నొప్పులకు

వేరు పొందినది.

గుణము లేకుండిన

మీ వైకము మీకు

ఇయ్యబడును.

వనమూలికలచే

చేయబడును.

సువాసన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను

చూచి కొనిన

మోస ముండదు.

ఒక సారి పరిశీలించి

చూడుడు.

చక్కని డబ్బీలో

వెల ర అతాలు.

అన్ని దుకాణముల

లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి పో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రభీ రోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి.

ఐరోపా యుద్ధము కారణముగ రాకుండ

(1547)

నిలిచియుండిన మధుర రంగుపని

ఆరంభము!

అలిజరైన్ రెడ్

ఆరంభము!

అను తెలరంగు నెం. 16 మొదలు, 60-వ నెంబరువరకు తెల్లటి నాలుగో రసాయనాత్మకప్రకారము వత్తుములు వేసి
మైన Xటి ఎర్రనిరంగుతో ప్రకాశముగను, శుద్ధముగను తయారుచేయుచున్నాము. కావలసినవారు వెంటనే వ్రాయుకోవలెను.

చారి అండు రాం, పోస్టుఖర్చు నెం. 38.
తంబిలిసము: "తామరై"

రసాయనరంగులశాల,
కీల్ వాశల్, మధుర.

సత్యాగ్రహవ్రతదినము

భిల్లించు దండయు కాంతమయ్యనని అదివారము రాత్రి సింహుల తండ్రి వచ్చెను.

ఇంగ్లండునుండి టిపాలతోను 250 మంది ప్రయాణికుల తోడను వచ్చుచుండిన మెమోరా అను స్త్రీయ అదివారము మధ్యాహ్నము బొంబాయిరేవు చేరినది.

కరండికరుగారు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 6:—తిలక్ గారితో ఇంగ్లండుకు వెళ్లియుండిన కరండికరుగారు బొంబాయికి తిరిగి వచ్చిరి.

కడచిన మంగళవారమురాత్రి కల్లికోటయందు దీప్తి దోపిడి జరిగెను. 25 మంది దోపిడిగాళ్లు ఒక యింటితలుపులు పగులగొట్టి తోనబ్రవేశించి యింటిలోనివారిని హింసించి గాయములు గలిగించి 2 తల రూలి విలువగల సామగ్రిని దోచుకొని పోయిరి. పోలీసువారు విచారించుచున్నారు.

అయోధ్యరాష్ట్రమునందు ఒకవోట రెండునదులు కలియునోట రైలువే అధికారులు ఒక గట్టుకట్టి కంట్రోల్ చేసిరి. ఇందుములముగా ప్రవాహవనమున నీరునిలిచి సంకటకు కష్టము గలుగుచుండెను. భూముల యజమానులు కేసుచేసిరి. ఈ కేసు అయోధ్య జాడీమలు కమిషనరుచే విచారించబడుచున్నది.

శ్రీకాళ్యణి నామమంత్ర పాఠము శుద్ధ 2 శ్లోక వాసరంబున అనేకాకంఠే శ్రవణమందు ఆంధ్రమహాజనముచే శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ పాఠాగారం బను పేరిట నొక సవిన సంఘమేర్పడినది. వారి ముఖ్యోద్దేశము తగిన భారతాది ఆంధ్ర గ్రంథంబుల సంపాదించి పాఠాగారంబును శ్రీలక్ష్మీనారాయణుని పేరిట వృద్ధిచేయుట, తద్వారా ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి నడయుట యుక్తకాలంబున హరిభజనము గావించుట నిజముగా భూతదను- బీదలకు అన్నపస్త్రీయల సౌఖ్య యాదరించుట లోనుగా గల సహిత ఆర్యభక్త్యలంబన మొనర్చుట ప్రకృత సనీయులు అని యొకర బ్రాయుచున్నారు.

మజిలీ రజద్రోహపు కేసునందు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు ఉర్దూ హుస్సేను ఇట్టుచెప్పెను.—మీనను స్కూలులోని ఒక విద్యార్థి యింటియందు రివాలవరులను కత్తులను తుపాకులను దొరకినవి. హిందీభాషలో వ్రాయబడిన కరకటములను దొరకినవి. అందు “ఇంగ్లీషువానిని చంపి స్వర్గంబుకొను” అనుమాటలు ఇంగ్లీషులోను దానికింద “అభిలభారతద్రోహ సమాజమనియు వ్రాయబడియుండెను.

పోలీసు నూపరింపెందెంటు రాయి మాకొనింగు ఇట్టు చెప్పెను.—అగ్రామెడికలు స్కూలు విద్యార్థియగు రామ నారాయణ్ అను వానియింటినుండి దొకవైద్య దొరకినది, అందు విద్రోహసమాజసభ్యులు ప్రమాణము చేసి సంతకములు చేసిన కాగితములు గలవు.

దల్మతునింగు అనునతడు రాజద్రోహము చేయుచున్న దోపిళ్ళకునుర్చి తెలిపి ప్రజలను దోచుకొని బీదవారికి ఆయుధముల నిచ్చి బ్రిటిషువారిని తోడునుండి తరిమివేయుటకు పాధించుకుండి రని చెప్పిరి.

కెయిరో అలెగ్జాండ్రీయా రైలుమార్గము.

కెయిరో, మార్చి 24:—కెయిరో అలెగ్జాండ్రీయా కాలువలకు నడుమ నున్న రైలుమార్గము ఇప్పుడు గమనాగమనములకు తగియున్నదని తెలియుచున్నది. మార్చి 21-వ తేదీని పోర్టునెడ అనునోట ఒక చిన్న పోరు జరిగినదియు నై నిటలు దానిని అణచి రనియు తెలిసినది. అలెగ్జాండ్రీయా సోల్లంబ యందలి బోడోయియును ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుచు పశ్చిమ బెహారాయం దున్న బోడోయినుల రాయబారముల నిలుపుదల చేసిరి. పశ్చిమ బెహారాయందలి వారిపై బాంబులును చిన్న సాయుధ కేటములును పని చేయుచున్నవి. గమనార్గములలో ప్రధానమైనవి నుగతీతముగా కాపాడబడుచున్నవి. రెండు దళములు పోరు సారంభించినవి. మరి కొంతసేన రాసభ్యముగా నున్నవి. దూరమునందున్న జేభాగములకు గూడ నైనిటలు పోయి ద్రోహులను పట్టుకొందురు. కొన్నివోట్ల ఏమియు నున్నట్లుకనబడెను. కొన్నివోట్ల గ్రామస్థులే రైలుమార్గములను కాపాడుచున్నారు. ప్రధానమార్గముపై రైలుబండ్లు ఎప్పటికలె సక్రమముగా నడచుచున్నవి. ద్రోహులలో ననేకులు బంధింపబడిరి. స్థానిక మహాజనులు ప్రజలను కాంతి పఱచుచున్నారు. బ్రాంచి రైలు మార్గములకు లాభవత్తుము గలిగినది. వానిని బాగుచేయుటకు చాలకాలము

బొంబాయియందు సభ

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 6:—బొంబాయి పురజనుల సభ నేటిసాయంత్రము జవాగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. ఒక్కవోటునే వచ్చినవారి కందటికిని కూర్చుండుటకు స్థలము చాలనందున రెండువోట్ల రెండుసభలు జరుపబడినవి. రౌండు కాసమును ఖండించుచును, ఆకాసమును ప్రోసివేయునట్లు రాజాగారికి సిఫార్సుచేయుటకు హిందూజేత ముత్రిని కోరుచు తీర్మానములు గావించబడినవి. సర్ దీక్షా వెటిలుగా దొక మహావస్యను గావించిరి. ప్రజలమొరలను హిందూజేత ప్రభుత్వమువారు వెతచెనిసి వెట్టిండున రాజాగారిచే కాసమును కనుమతి గలుగకుండ చేయునట్లు హిందూజేత ముత్రిని కోరుటయే మనకు గల రెండవ ఉపాయమని వారు చెప్పిరి. గాంధీ, పటేలు, కె నటరాజ్, హర్షిమత్, సర్ జనీచేవి, బాప్టిస్టా గారు సన్మసింపిరి. జాక్ స్మిత్ గారును సభకు వచ్చిరి.

పూనానగరము.

పూనా, ఏప్రిల్ 6:—సత్యాగ్రహవ్రత సంబంధమున నేటి సాయంకాలము సార్వజనికసభలో నొక సభ జరిగెను. అనేకతీర్మానములు చేయబడినవి. ఈదినము భారత భూమికంతటికీ విపాదకరదిన మని ఓడల కార్యాలయములు కొన్ని మూసివేయబడినవి. పొ)ఫేరెట్ ఎస్. ఎం. పరంజీ గారి యాజమాన్యమున పెద్ద బహిరంగసభ జరపబడినది. కరండికరు, భట్టు, కాడే కా శ్రీ, కట్యవర్ధను, పాట్నాయ మొదలగు వారు రాత్రెట్టుకాసనములను గూర్చియు, భిల్లీ అల్లలులను గూర్చియు నుపన్యాసముల నిచ్చిరి. మూడు తీర్మానములు చేయబడినవి. మొదటి తీర్మానము బిల్లును కానించుటకు ఖండించుచు ఇండియా మంత్రిగారు జార్జి చక్రవర్తి యనుజ్ఞనొంది బిల్లును రద్దుపరచవలయు నని కోరుచు చేయబడినది. రెండవతీర్మానము భిల్లీ ముందు నిష్కారణముగ నిర్దోషులను జంపుటకు ఖండించుచు ఇండియా మంత్రియే బహిరంగవిచారణకు తేయగోరుచు చేయబడినది. మూడవ తీర్మానమున భిల్లీలో మరణించిన వారి కుటుంబీకులకు సానుభూతి తెలుపబడినది.

లాహోరు వ్రతము

లాహోరు, ఏప్రిల్ 6:—నేడు లాహోరులో జాతీయోపవాసవ్రత మాచరింపబడినది. వ్యాపారమంతయు స్వాపోయినది. దుకాణములన్నియు మూసివేయబడినవి. బండ్లునడకకుండెను. ఏమియో స్వంతబిల్లుకు మోటారులుమాత్రము నడచినవి. ప్రజలనేకమంది వాటి నాపివేయగోరగా నవియువిడువబడినవి. ఉదయము 8 గంటలపుడు ప్రజలు విచారకరములగు దుస్తులను ధరించి గుంపులు గుంపులుగా నడువసాగిరి. 9 గంటలసరికి రెండుమూడు వందల మంది ప్రజలు స్వామీ సర్వార్థముగారి చుట్టునుచేరి. వారొక భక్త్యావధాలయమున కైద్యవృత్తి నున్నారు. ఈగుంపు మహాత్మా గాంధీజే జయమహ్మదాలీ, మహతాలీజే జయ, లాలాజలపతి రాయిజే జయ, మహాత్మాకారదానండుజే జయ, తిలక్ మహారాజ్ జయ అను జయజయధ్వనులతో ఊరేగింపు ఉత్సవములు జేయసాగిరి. వారు నుండున కరుగుకొలదిని అనుచరుల సంఖ్య అపరిమితముగ పెరుగసాగెను. దానీ బహుళ చేత సరికి వారి సంఖ్య ను మారుచేయవరకుండెను. ఈ ప్రజలవస్తువుల కచ్చు వేచియుండిన వారును దానిలో చేరిరి. పిమ్మట నందఱుగలసి “హిందూ మసల్మానుకే జయ” “మహమ్మదాలీకే జయ” అను జయజయధ్వనులతో మోచీ సింహద్వారమున కేగసాగిరి. ఇంటికప్పులమీద నంతవరకు వేచియుండిన ప్రజ యుత్సవములో జయజయధ్వనులతో నడువసాగిరి. వారందఱును తలపాగాలు టోపీలు మొదలగువానిని విసరవైచుచు, “హే హే”యని మరణించిన వారి కొరకు కోదనము జేయసాగిరి. గుండెలు బాదుకొనుట వలన గలిగిన ధ్వని చాల విపరీతముగ నుండెను. రాత్రెట్టుబిల్లు దూరదూరములను మిమ్ము ముట్టెను. కొంతమంది నిజముగకన్నీరుకార్చుచువచ్చిరి. పురుషులు, స్త్రీలు, బాలురు ఒక్కమాదుగ ఇండ్లలోభిలించి వైకి రాదొడగిరి. అందువలన వారిసంఖ్య అపరిమితముగ పెరుగసాగెను. పిమ్మట వారు గుండెలను బాదుకొనుచు అనాథులుబహుళులకేగి, మార్గమధ్యమున ననేకులు రాత్రెట్టు కాసములను ఖండించుచు ఉపన్యాసములను జది

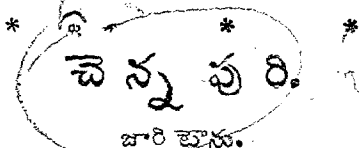
చిరి. ఒకవోట రౌండుచట్టము వరకునును పత్రిక ప్రింట్ లం ద అు చూ చు చుండ గా క గు ల లెట్టు బ డె ను. అం దు ల కు ప్రజ లెం డే ని యు సం త సిందిరి. ఇంతవరకు ప్రజలు నెమ్మదిగనే నడువసాగిరి. కాని ఎద్దెద్ద చక్రవర్తి కైద్యకళాకలదర్శకు వచ్చుసరికి వారికి పోలీసు సీనియరు నూపరింపెందెంటు గారును అనేకమంది సబ్ ఇన్స్పెక్టరులను గుర్రములపెక్కి వాచుకుండు నిలిచి ముందుకు బోవండే వాసిరి. ముందుంక్రియం దున్న వా రెట్టి యల్లరిని జేయు గాన మమ్ము పోనీ యుదని కోరిరి. ఆగుంపును “మార్”నకు పోనీయమని సీనియరు నూపరింపెందెంటు గారు చెప్పిరి. కొంత సేన వైసవే ను క వారు మూల్చుచు గారి దు కాణము వద్ద కే తెంచిరి. అచట ఆశ్వికభటులును, పోలీసు ఇన్స్పెక్టరులును ఆశ్వముల పెక్కియును వారి కెదురైరి. ఆశ్వికభటులు మార్చుట్టును కాపలాయుండిరి. ప్రజలు ముందున కరుగుదని కేకలు వేయసాగిరి. కాని పోలీసువారు వెనుకకు మరలుదని కేకలు వేయసాగిరి ప్రజలు పోలీసువారి యుత్తరవులను లక్ష్య పెట్టునట్లు తేటపడినది. అంతట బాంబులు లాభాధూని చండుగారును, డాక్టరు గోవల చండుగారును ముందునకేగి ప్రజలకు మరల కలసి వదని కోరిరి. కొంత సేవలీవరకును చర్చ జరిగెను. తుదకు డాక్టరు గోవలచండు గారు తలపాగానుతీసి ప్రజల పాదములపైవేసి బిగ్గరగ నిట్లు చెప్పిరి. “తగుచునున్నలా రా మీర మీ తోడును పోమియి” రేని నగరముపక్కకు మరలుడు” అంతట ప్రజ లతనిమాట లక్ష్యపెట్టిరి. ఆతడొక ఆశ్వముపెక్కి వారి సగరముపక్కకు దీసికొనిపోసాగిరి. అతనిననుసరించి వారు క్రమక్రమమున నిండ్లకు బోసాగిరి. సుగతిసందర్భము లిట్లుండే సాయుధమోటారుకేటములు మరఫిరంగులను బట్టుకొనివచ్చినవి. అది ప్రజలను నగరమువైపు మెల్లగ సాగనంపినది. అల్లరి సమయమున పోలీసువారు నలుగురును ఆరెడ్డు చేసినదియు పిమ్మట విడిచి పెట్టినదియు తెలియుచున్నది. మధ్యాహ్నము 1-30 గంటలకు ప్రజలు గృహములకు మరలిరి. అంతట నెమ్మది నెలకొనెను. ఆశ్వికభటులును, సాయుధకేటములును, గోలబాగులో వేచి యుండినవి. వేలకొలది ప్రజలు బ్రాహ్మహోమప్రక్క బోవుచుండిరి. అసమ్మతిసభ కేకవలయు నని వారి యుద్దేశము. ఇప్పటికి తెలియకచ్చినంతవర కస్వరేని దెబ్బలు తగులలేదు. ఎట్టి విపరీతచర్యలు జరుగలేదు.

పిమ్మట మధ్యాహ్నము రెండు గంటలనుండియు ప్రజలు బ్రాహ్మహోమనందలి అసమ్మతిసభకు బోవసాగిరి. సభ 5 గంటలకు జరుగవలసి యుండెను. 4 గంటలకు హరింతము నిండిపోయి కిటకిటలాడుచు నుండెను. ఇసుకరాజుటకైన సుండులేకుండెను. హోమచాలక ప్రక్కకు మూడువోట్ల సభలు జరిగెను. హోమలో నెంతమంది యుండిరో బయటనంతమంది యుండిరి. విద్యార్థిములు, విద్యార్థిహింసలు, వృద్ధులు, యౌవనులు, హిందువులు, ముసల్మానులు, క్రైస్తవులు, పార్సీలు గాగ్రియనివాసులు, బూగావాలాలు, కూలీలు, చాకుదారులు మొదలగు అన్నితరగతులవారును సభవచ్చిరి. అంతమంది సభ్యు లేనభివృద్ధియుండలేదు. సుమారు 60, 70 తలమంది యుండురని మదింపు చేయబడినది. హైకోర్టు స్టేడరు పండిత రాం భుజవత్తు చావరి బి.వి. ఎల్. ఎల్. బి. గారుహోమలో సభాధిపత్యమును వహించిరి. బయట మూడు వోట్ల మూడు బాచీలుగ ఉపన్యాసములీ యచడినవి. రాం భుజవత్తు గారు హిందీలో దీప్తోపన్యాసము నొసగుచు సత్యాగ్రహమును మాటకు నిజమైన యర్థమును బోధించిరి. ఎట్టి ఇబ్బందులను బాధలను పడవలసినచిన్నను చాలపి కతో సహింపవలసినదని వారు చెప్పిరి. ఎవ్వరును బాహులు మునుపయోగింపవలదని అతడు పలుసార్లు వారిని హెచ్చరించిరి. పిమ్మట వారికిగొడి తీర్మానము నుపపాదించిరి. లాహోరు ప్రజల మగు ఈసభవారము దినమెల్ల ఉపవాసవ్రతము జేసి ప్రార్థనల నొనరించి, అన్నివిధములగు పనిని కట్టిపెట్టి ఇప్పుడతిపరీతమంతముగ నిచట సమావేశమయి, అధికారులు హోరాహోరగ నెదిరించుచుండ నీరాత్రెట్టుచట్టముల నిట్లు కానించుట ప్రజల ప్రార్థమిక పౌరసత్వములకు చాల భంగ కరమనియు, వ్యాధి, స్వాతంత్ర్యస్వేచ్ఛానూర్తియులకు వికల్పమనియు అభిప్రాయపడుచున్నార గావున శ్రీ జార్జి

సార్వభౌమ ధీకావనము రద్దు చేయవలయునని కోరుచున్నాము. గ్రామీణుల జీవనమునకు అవకాశము కల్పించుటకు చాలా అవకాశములు ఉన్నవి. తిర్మానమునందున్న సేకరించుముగ నంగీకరింపబడెను. బాండ్లను డాక్టరు వెయ్యివేల కియ్యూ, డాక్టరు సత్యనాథులు, వండిత కోతూమూ, స్వామి అంభవన్, వండిత దీననాథు (వాకాటుపల్లి) కా సంపాదకులు) మొదలగు వారలవై కరగజేసిన ఆస్థానపు టుత్తరువుల రద్దుచేయ గోరుచును, ఢిల్లీయందు అధికారులును సుపర్యోగించుట ఖండించుచును, ఢిల్లీ అల్లరిలో మరణించినవారి కుటుంబములకు సాహాయ్యము తెలుపుచును తిర్మానములు చేయబడెను. ఈ తిర్మానములకు ఇండియా మంత్రిగారికిని, సింహా ప్రభువు గారికిని, రాజప్రతినిధిగారికిని పంజాబు ప్రభువైన గవర్నరు గారికిని బంతులకు అభ్యుత్థుల కధికారిమిచ్చుచు నొక తిర్మానము చేయబడెను. సభ చాలింపబడిన వెనుక మరల ప్రజలందఱు యూరేగింపు ఉత్సవము చేయవలయునని వేదలి "మహాత్మాగాంధీకి జయ" "లాల్ బహదూర్ శాస్త్రికి జయ" "హిందూమహాత్మాగాంధీకి జయ" అను కేకలతోడను, హిందూ యను కోదనధ్వజాలతోడ వారు గుండెలను బాడుకొనుచు నగరమునుట్లును నాలుగు గంటలసేపు తిరిగిరి. మధ్యమధ్య రౌతలుకాననలును ఖండించుచు నేకకావ్యమును లీయబడెను.

కలకత్తాయందు సత్యాగ్రహము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 7:—కలకత్తాయందు సత్యాగ్రహ దినసౌత్తర్య సందర్భమున రెండువోట్ల విశేషములు జరిగెనని తెలిసినది. బ్రిటీషు మోటులుగల్గిన సభకుండి 400మంది వచ్చుచుండగా మోటులుమీదినుండి ఎవ్వరో వారిపై నీళ్లు చల్లెరుట. ఒక ప్రాంతాల్లో అకస్మికముగా కిందపడె నని కొందఱుచున్నారు. వెంటనే సత్యాగ్రహము మోటులు వైబడి రాళ్లు విసరినీ బాల్కనీకి కట్టియాన్న వెద్దతీపమును కనుగొట్టిరి. పోలీసువారు వచ్చినవెనుక వారు వెళ్లిపోయిరి. సాయంత్రము చీకటిపడిపోయిన వెనుక సత్యాగ్రహము ఇద్దరు పోలీసువారి యధీనములో నుండిన ఇద్దరు ఉరియా వేరథులను విడిపించిరి. పోలీసువారు నిరోధింపగ జనులు వారివైబడి వారికి గాయములు గలిగించిరి. పోలీసువారు మెడికలుకాలేజీ ఆసుపత్రికి పంపబడిరి.

ఈ పరిశ్రమనుకు ప్రార్థన, రెండుకోణాల నుండి వాలంటీయర్లు, ప్రతిగృహము, ప్రతిసాపు దర్శించి ఉపవాస దినపు అవకాశమును ప్రబోధించి కరపత్రముల నందించిరి. వాలంటీయర్లు సత్యాగ్రహ సభాకార్యదర్శులలో నొకరగు గా. మారినోత్తమరావుగారితో అనేకులు తమ సామ్రాజ్య ఉపవాసదినము మూడు సత్యాగ్రహులై యుండిరి. కుభవార్తను తెలిసిరి ఎక. స్వామినాథఅయ్యర్, గణేశకంపెనీ రామశేషయ్యర్, న్యకేశులక్ష్మి సంపాదకులు ఏ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు, నేమనలిట్లసంపాదకులు గా. మారినోత్తమరావుగారు, మున్నగు ప్రముఖులు తమ ధర్మములను అత్యుత్సాహముతో నలిపిరి. తెలుపుట అతిశయోక్తి కాజాలదు. అదినను ప్రాంతికాలమునుండి, కాఫీనాబెయ్య తమలసాకు పొడుము కనాయిదు కాణములు సహా వెద్ద ముపులన్నయు మూడవది మీననారు అనకల పొందువుట, మహామృదీనులు కైస్తవులు పారకీతులుపారు తెల్లరు సముద్రస్నానముగాంచి ఉపవాసదీక్షను వహించి మూడుగంటలరకు వందలకొలది భజనసంఘములుగా చీలి, సత్యాగ్రహవేద, మహాత్మాగాంధీజే అని చిత్రింపబడిన పతాకములతోను, గంధిమహాత్ముని జేక మాత చిత్రింపబడినతోను, మృదంగ వాద్యములతోను, వేదపారాయణలతోను, సగర సంకీర్తనములునుపుచు జేవాలములను, మనీషులను దర్శించుచు, జేవాలములలోఅర్చనలు పూజలు, మనీషులలో సమాజులుజేయు తమ కాలమును అతి పవిత్రతరముగను, అతి విచారకరముగను గడిపిరి. కాని ఒక విషయముమాత్రము ఎక్కడ ఆశ్చర్యమును కలిగించుచున్నది. చివరిమృగారి యాజమాన్యమున నడచుచున్న వై.ఎమ్.వి.వి. కాఫీనాబెయ్య మాత్రము మెంబరుకు తెరపబడియుండెను. దీనికి కారణము పారశులే ఉపాసం ప్రార్థికులు. తమసా వందకులు కొన్ని పట్టణమెల్లను వ్యాపించినవి. సత్యాగ్రహ దీక్షావిముఖులలో నొకరు, తమ గృహమున వలయు వస్తువు

లను బ్రతి అదివారమును ఆవారమునకు సుపడ తెప్పించుకొ నుచుండు అలవాటుచే నాడు ముమూలుగ బహుకు మని పినిలంక నొకవస్తువును దొంగిరి క్రమానుకూలములుతో గృహమున కరుదించియున్నవాటితోనే జరుపుకొనెనట. ఉపవాసదీక్షను వహించి సాయంకాలమువరకు యుండలేక పండ్ల నీమి త్రము బహుకు బోయి విఫల మనోరథులయి తిరిగి కచ్చు బలహీనులు, పొడుమును, తంబాకును మాత్రము తేక యింక లేని బిక్షాపరులును, అని దొరకక తమ వీక్షను ముంత పరిశ్రమతముగను, పట్టుదలగను జరిపి కృతార్థు లయిరి—తర తరములనుండి కొత్తలుచాచిడి, మున్నడి మొదలుగాకల బహుకు ల స్త్రీ యు యె రి గి యు న్న నా జి. ఇదివర కెన్నును నిలుల జరుగుట మాదియుండ లేదని చెప్పుటయే కాక మున్ను లూటీలనుచుయున్నా మాడ నట్లు దుకాణములయూ ఖుబడలేదు. కపాతేశ్వర్ కోవెలనుండి బయలుదేరిన భవనసంఘములో గా. మారినోత్తమరావు రామ మున్ను అయ్యర్ గార్లు సత్యాగ్రహోపవాస ధ్వజమును కరించిరి. రామమున్నుయ్యర్ గారు తమ ముదురు మును కంఠముతో కీర్తనలను గాడి ప్రేక్షకులను తన్మయులుగ జేసిరి. వీరితో గణేశకంపెనీ రామశేషయ్యర్ గారు, విజయం అండు కంపెనీ విజయ రామరాచారిగారు, రాజ్. కోదండరామగార్లు మున్నగు ప్రముఖులు మాడ నందిరి. ఈ భజన మున్నడి సమాజమున కేతెయనప్పటికి వీరితో కలసిన ప్రజాసంఖ్య ను వేలల మించియుండెను. మున్నడినుండి మహామృదీయ సోదరులు మాడ భజనలో కలిసిరి. ఒక మహామృదీయసోదరుడు హిందూస్థానీ కీర్తనలు పాడెను. అల్లాహ్ అక్కర భారతమాతకు జే, సత్యాగ్రహావ్రతకు జే, గంధిమహాత్మునికి జే, అను ధ్వజము ఆకాశ మంటుచుండెను. ఈ భజనముచా యును, ముఖానాదేనిది, గోవిందప్ప నాయనబిడ్డ, టంకకాల వీధి, కొత్తలుబహు, గిద్దంగివీధుల వెంబడి నడచెను. మధ్య మధ్య వెద్దలాటికేరలతో విజయబడియున్న చాలీచుభలులు మాడ తమ కాలమును గడపుటకు భజనతో కలిసిరి. ఈ భజన సముదాయము. టంకకాల వీధికి వెళ్లు సరికి మరెయొక వెద్దభజన పార్టీ వీధికి యెరుగయ్యెను. ఇది వెరంబూరు భారత్సంఘం నుంచునుండెను. తమకు సంఘ మువారి. ఇంక అనేకసంఘములు వెద్దవెద్ద వీధులలో క విసికొనవి. ఇందులో ఒకటి ఆ. మహారస్వామిశ్రేష్ఠిగారి యా యాన్యమున ప్రాప్తవే కంపెనీవారితో జరుపబడుచుండెను వెద్దవీధులలో యివి కలిసికొనినపుడు అత్యుత్సాహముగ కా న్నించెను. పురుషులు, స్త్రీలు, బాలుకు, బాలికలు సత్యాగ్రహజనునిట్టికై ప్రార్థనలు నలిపిరి. కొన్ని కొన్ని చిన్నభజన సంఘములు ప్రక్కసంఘులలోకి వెళ్లి నవి. దండ పాటి పిల్ల, మారి నోత్తమరావు గార్లు యాజమాన్యమున భజన సంఘము కాంతికి భంగములేకుండ బహుభాగ్యుల సంకీర్తనముగాంచిరి:—ఎలిఫెంటుగేటురద్ద జరిగిన విషయముమాత్రము యిచట దెలుపవలసియున్నది: ఒక పోలీసు ఉద్యోగి తనజేక రివాల్వరు నుంచికొని దండపాటిపిల్ల గారితో యిటు ఉత్సాహము ఉత్తరప్రదేశ్ పొగుడబని నుడి వెను. వెంటనే తూర్పుదిక్కుకు తిరుగగా, కాదు మీరు లిచి వైపుకు పోవలయునని కోరెను. పిల్లగారు మేము ముఖ్యముగా నగరములోకి వెళ్లవలయుననిచెప్పి అటుల వెళ్లిదిరి. మరెయొక విషయము: రామశేషయ్యర్, రామమున్నుయ్యర్ గార్లు యాజ మాన్యమున భోవుచున్న యత్సవము ప్రాజ్ఞేయగారు భోవు సమయమున ఆంధ్రీహాలుకు సమాజమున ఒక పోలీసు ఉద్యోగి గివారిని లై సెన్సును మాపమని కోరగా మారుగర్ల లై సెన్సు లేదనియు అది ఆవసరమని మాత్ర తోచుటలే దనియు చెప్పిరి. సంగీతముతో తుల్యమయిన సంజ్ఞలు చేయుచు ఉత్సవము నడుపుచుచున్నది కావున లై సెన్సు ఆవసరము అని ఆ ఉద్యోగి చెప్పి వారి ద్వరి పేర్లను వ్రాసి కొనెను. అన్ని భజన సముదాయములు ఆకాశ తేజ్వర కోవిలవద్ద తిరిగి సమావేశమయినవి. అచట మారినోత్తమ రావు రత్నసభాపతిశ్రేష్ఠి రామమున్నుఅయ్యర్, ఏ. కుమార స్వామి శ్రేష్ఠి, దండపాటి పిల్లగారు తమభోవానలో ఉపన్యసించిరి. సామాకారేట తులసిదాసుగారు ఆరాత్రి తమ యూనియన్ వారికిని యిరులకుకు చీచి మీటింగునుండి తిరుగుదలలో ఆతిథ్యమిచ్చెదమని నడిపిరి. టంకకాలవీధిలో నారికథాకాల జేపము శిర్పాటు చేయబడెను. శ్రీవాస భగవతారు గారు గీత వ్యాఖ్యానము చేసిరి. చాలమంది ప్రేక్షకులు వచ్చిరి.

స్నేహితుల కోరికమీద గా. మారినోత్తమ రావు గారు భాగవతసారమును ధ్వజముగా తెలుగులోచెప్పిరి. మాడు

గంటలకు కాలజేపము సమాప్తి అయి సముద్ర తీరమునకు బయలుదేరిరి.

వారానుబంధం.

వారానుబంధం. మ. వె. గంగశ్రేష్ఠి ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు.—నిన్నటిదినం కొంతమంది ఉపవాస నుండి. సాయంత్రం 6 గంటలకు బహిరంగసభ జరిపి రౌతలు లిట్టులను ఆ జేసింది.

బందరు.

ఈనెల రెండు వారాలను గాంధీమహాత్ముని యాజ్ఞ మనుసరించి రెండు మహాసభలు రాబర్నల్ నాథులందు జరిగినవి. మొదటిసభయందు మరునాడు స్నానముచేసి ఉపవాస నుండి జేవాలములకేగి మాతృభూమికోటకు ప్రార్థించు మనియు, దుఃఖమును దెలుపమనియు, కాతా శ్రీరామకృష్ణ గారు తమ సహజవత్సవ్యముతో ప్రజల కుద్వేషించిరి. పిమ్మట చెరుకువాడ నృసింహంగారును, గాంధ్యాశ్రమమున గురుకులవాసము నలిపి వచ్చిన కొండేపర్తి పున్నయ్యగారును గాంధీమహాత్మునిగూర్చియు, ప్రస్తుతము ప్రజల కర్తవ్యమును గూర్చియు నుపన్యసిందిరి. అదివారమునాడు ఆంగ్లల్లీయు మూయబడెను. కూరకా, పండ్లు, పువ్వులు, తమలపాకులు, కాపీనాబెయ్య మున్నగునవియు, మున్నెముసాదుల అంగల్లులు మూయబడెను. ప్రజలయూచేశకు ఆమితముగనున్నను, సాత్వికవృత్తిని మారక స్వయంవియత్యవ్యముతో నిండియుండెను. ఈవిధముగ బహుత్వ కట్టిపెట్టబడుటయు, వ్యాపారము నిలుపుట చేయబడుటయు ఆపూర్వపు కార్యము. అదివారమునాడు మఱియు పురసభలలో ననేకులు ఉపవాసము చేసి జేవాలములు కేగి ప్రార్థనలు నలిపి జనావసరము ఉదయమున ప్రహార చరిత్రయొక్కయు, సాయంత్రము గాంధీ మహాత్ముని యొక్కయు పురాణ కాలజేపమునకు కాలయాచనజేసిరి. సాయంత్రపు బహిరంగసభయందు 3 వేల జనమువరకు సమావేశమై. జేమూ వెంటకుబావు రావు గారు అధ్యక్షతవ్రతించి మాంటాక్సు గారు రాజుగారిచే రౌలట్ కాననము రద్దుజేపించిన వలెనని యొక తిర్మానము ఏకగ్రీవముగా వినిపబడెను. పోలీసువారు దండిగనుండి. కాని కొందర తెమియు లేక సభకు జరుగు తెంతయు కుభమాయెను.

విశాఖపట్టణము

ఏప్రిల్ 7:—నిన్నటి దిన మిచట సత్యాగ్రహవ్రత మతిపవిత్రతరముగా నాచరింపబడెను. దుకాణము లన్నియు మూసివేయబడెను. వ్యాపార కార్యాలయములు మూసివేయబడినవి. ఒక్క మారినోత్తమరావు మాత్రము తెరపబడినది. చాలమంది ఉపవాస నుండిరి. అన్ని జేవాలములందును, కుభిలందును ప్రార్థన లోనరింపబడినవి. రాత్రీలా కమిటీవారిన్ని మందిరములందును భజనల నొనరించిరి. సాయంకాల మపుడు సముద్రమున కెదురుగకుండు బొమహాలులో బహిరంగసభ జరుపబడెను. ముమూ మూడువేలమంది సభ కేతెంచిరి. అన్నితరగతుల వారును వచ్చిరి. బంగారయ్య పంతులు గారధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. వైకపార్టీసతో కార్యక్రమ మారంభింపబడెను. అధ్యక్షుకోపవాససంఘమున రౌలట్లు కాననములను తొలగింపవలసిన దని వ్యక్తపర్తివారిని గోరుటకు తిర్మానము చేయబడెను. సత్యాగ్రహవ్రతోద్దమమును బలపరచుచు నొక తిర్మానము చేయబడెను. కార్యక్రమంతయు ఆంధ్రహాలులోనే జరిగెను. పండిత రామచంద్రశాస్త్రి గారు ను, మందరరావుగారును కిక్షుమగూర్చి ఉపన్యసిందిరి. సభ్యులు నివరకరకు నెచ్చుదిన నుండిరి.

ఏలూరు.

ఏప్రిల్ 7:—ఏలూరున యావరకు లోక బహిరంగ సభ నాచరించిరి. ములుకుట్ల సూర్యకాకరావు గారి యజమాన్యమున బొమహాలులో సభ జరిపబడెను. కొంతమంది పురవాసులు సత్యాగ్రహ వ్రతము నాచరించిరి అధ్యక్షులు రౌతలు కాననమును ఖండించిరి. రౌతలుకాననములకు తమ ఆనమృతిని తెలుపుచు సభవాకు తిర్మానమును చేసిరి. నకీలు మావని రావుగారు దానినిపంపించిరి. హితకారిణిసంపాదకుల శ్రేష్ఠుగారు బలవరచిరి. తిర్మాన మంగీకృత మయ్యెను.

బరంపురము

ఏప్రిల్ 6:—నేటియందుయూ బరంపురము పొరుగు సత్యాగ్రహవ్రత మత్సవోత్సాహముతో నాచరించిరి. ఉదయముననే ఒడ్డుప్రామాణము తెలుగుప్రామాణము గలిసి నగరసంకీర్తనము చేయుచు వీధులలో తిరిగిరి. హిందువులను మహామృదీయులను దుకాణములను మూసివేసిరి. కసాయి

రాజ్యము లెట్లుగా వర్తించును.

(ఒక విధమున వర్తించును)

అంటున్నాము.

రాజ్యము ఏదైనా ఒకటిగా మారుచున్నప్పుడు రాజ్యము అంతరించిన కలరా మొదలగు వ్యాధులు తగ్గినవి సంతోషించుచుండగా మరల మహాభయము ప్రారంభమవును. చాలా గ్రామములలోని జనులు ఏకవచన విధియందు జొరవచున్నారు. ఈ వ్యాధి ప్రస్తుతము చాలా గ్రామములలో విజృంభించుచున్నది కాని తగ్గినను నూచనము కానియెట్లు లేదు.

కలుపువాడు.

కలుపు వానికి కలిగియుండుచున్నది. కలుపులధరలు విపరీతము లగుచున్నవి. చాలమంది బీదలు లిండిలేక అల్లాడుచున్నారు. వీరి ఆకలిబాధలు తోడు కిరణ నాయిలు కలుపు వేచుకొని లెనుచున్నది. పొట్టాడ లేనివారికి నూనె దొరకుట లేదు. కర్మము విపరీతమైన లాభములకు పొందుచున్నారు. రు. 2-8-0 కు అమ్మకలవిన దెబ్బ రహస్యముగా 6, 7 రూపాయలకు అమ్మకలదుచున్నది. హెచ్చుధరలకు కొనబాలని బీదల యశస్వ వర్ణ వాక్యము. ప్రజల మొత్తము ఆరణ్యకోదన ములగుచున్నవి. వీరింత బాధ పొందుచున్నను అధికారులు జోరము కలిగించుకొనికొని పైకెత్తుచు కొనచున్నారు.

తాలూకా సంఘము.

మాతలాకా సంఘమునందు చందాదారులు విశేషముగా చేరకపోవుటయు, తత్కారణమున ధనలోపము కలుగుటయు సంభవించుచున్నవి. తాలూకా కంఠకుడు ఉపకారకమును నిర్ణయించు అభివృద్ధిలోనికి తీసికొనినచున్న తాలూకా ప్రజల విధ్వంసకర్తృత్వము. దీనినిగూర్చి మాతలాకా సోదరులు తగినయత్నమును చూపుదురుగాక.

గ్రామోద్యమము.

మాతలాకాలోని గ్రామోద్యమము వారసత్వమునకు సమరణియును ఖండించుటకై ఒక బహిరంగసభ జరుపుటకు ప్రయత్నింపక పోవుట మిక్కిలి కోపనీయుము. ఏదైనా మానునావారి కంటికి పనిముండనేరకు గనుక ఆసభజరింపకు యునమ్మిని ప్రభుత్వమువారికి తెలియబరచుకొను కైం తయూ చేసుకొను. కర్నూలు వారు తత్కారణవర్తమానమునకై తగు శ్రద్ధ బూనదురు గాక యని హెచ్చరించుచున్నాము.

గోవువానిపాలెం అగ్రహారం

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాసుపాదకునకు:

అయ్యా, ఈ పురంబున యువజన పుస్తకభాండాగారము కలదు. అది మామారు 230 ఆంధ్ర, ఆంగ్లేయ గ్రంథములతో విరాజిల్లుచున్నది. సంఘసభ్యులత్యుత్సాహముతో భాండాగారాభివృద్ధికి పాటుపడుచున్నారు.

రాత్రిపాఠశాల:—గత సంవత్సరము ఈ సంఘము తిరపుం “ఎద్యుట్ మెమోరియల్ రాత్రిపాఠశాల” యను పేరుతో రాత్రిపాఠశాలను పెట్టితిమి. నుమారు 25 మంది ఈ పాఠశాలనుండి విద్య నభ్యసించుచుండిరి. సంఘసభ్యులలో నొకరు కీర్తికేసులైన గన్నే సీతారామయ్య చాదరిగాడు ఉపాధ్యాయుడవైకొని యత్యంత శ్రద్ధతో విద్యగర్వి పాఠశాలకు రోజూ యాత్నములు గ్రాంటు వచ్చుటకు చేసిరి. చాదరిగారు కడపటి సహాయమున కేంకయ క్లాసునీయును. వీరి మనస్సునకు సర్వేకృతుడు కాంతి గలిగించు గాత. ప్రస్తుతము సంఘసభ్యులలో మరియొకరిని ఉపాధ్యాయునిగా నెన్నుకొంటిమి. రాత్రిపాఠశాలలో విద్యార్థులకు గైకొనుటకు తమ బాలుకు వంతులందుటకు గ్రామస్థులకు ప్రార్థించుచున్నాను.

కాలగిరి:—గత రెండుమాసముల సంవత్సరములనుండి కంటలు విశేషముగా ఫలించక పోయినను ఈ సంవత్సరము సర్వేకృతునికృపవలన ఆ కారకదీరి బీదలు సహితము దుర్మార్గులనును లోబడక తమతమ కుటుంబ సభ్యులనును కలయి కలుపుచున్నందుండిరి.

భవనము:—ఈ భాండాగారము నుంచుటకును రాత్రి పాఠశాల పెట్టుటకును లోకభవనము గత సంవత్సరము కట్టించిరి. గోడలు మట్టిని యగుటచే వర్షమునకు కరిగిపడిపోవుటకు సిద్ధముగానున్నది. గ్రామవర్ణపాటతాలూకు భవనము మామారు 100 రూపాయలు గ్రామస్థులకర్త నున్నది. గ్రామస్థులు కొందరు రాత్రి నిచ్చెదమనియు కొందరు ద్రవ్యసహాయము చేసెదమనియు నొకరు స్థలము నిచ్చెదమనియు వాగ్దానములు గా విందుచుండిరిగాని వారు ఎంతవరకు తమవాగ్దానము నెరవేర్చెదరో చెప్పకలను.

వృత్తాంతములు.

మధుర బాల మీనారంభిని సంగీతసభ:—

ఈసభ వారు నేడు (8-4-19) మంగళవారము రాత్రి 9³⁰ గంటలకు చెన్నపురి చాల్వాత్సవోద్ధవం దవర్ణబడియందు వాట్సు కాలనీ ఆశ్రమోద్ధవ యను వాడి కమన ఆశ్రమమున ప్రదర్శించుట

మృదరాబాదు నైజాముగారి జన్మదిన సోత్సవము క్రిందటి 8 వ తేదీన మహా నైభవముతో జరుగ బడెను. నైజాముగారు స్వయంకృత్యములను పరీక్షించి కందన ములను గైకొనిరి.

బొంబాయిలో మూడు ప్రదేశములందును, మధ్యపరగణాలలో రెండు ప్రదేశములందును, మధ్యపాండూజ్ రాజపుత్రస్థానములలో మూడు ప్రదేశములందును, మదరాసునందోక ప్రదేశములందును మూడు విశేషముగ వర్ణన విజ్ఞాపించి దీక్షలు తెలుపుచున్నది.

హిందూజాతీయక కార్యము ననుసరించి తొలివారు డాక్టరు సిఖాడుకిష్టాస్వామి అను భవానందు పండిత. కోతూమలో గారులు ఆయ్యో సరమునదాటి ఆలకు పోగూడదని ఉత్తరపు జాతీయబడినది. వాసభకును బోరాదనియు, ఏసభలో నువ్వనింపరాదనియు, వారాపత్రికల కేమియు వ్రాసునూడదనియును గూడ నుత్తరపీఠమున దెని లాహోరు సివిలు మిలిటరీ కలెబ్బ వ్రాసుచున్నది.

ఇండియా గవర్న మెంటువారు కల్లికు సర్దిగు కామి నువవారు చేసిన నూతనమైన తమ సిఫారసుల నింతలోనే ఇంగ్లండున కంపెదరిన పయనీరు క్రికెట్ తెలియకచ్చెక. పోలిసువారికిని, వైద్యోవ్యోగీ యులకును జీతములు హెచ్చింపబడునని ఇండియాలోనే తెలుపబడెను గాని సంస్కరణ ప్రచారకన ప్రయరించుటవలన స్థితిగతులన్నియు చాల మారిపోయినవి. విశేషముగా తెలిపిన స్థితిగతు లిప్పు డెంతమాత్రమును గానించవు.

ఏప్రిలు 5 తేదీనాటి సాయంత్రము లాహోరు నగరమున ఆరవియ భావజాతీయక ఆరీభావ జాతి లోటలో సర్ మైకేలు భజ్యయతు గారికి వీడ్కొలుపు వింకొనబడెను సర్ హారి మట్టిగాన, ఓడ్యయతునలి, ఆరవియ సర్దాన సింగు మొదలగు వారనేకమంది విందునకేగిరి. పరిపాలన వారంభించినప్పుడు కంటలునుదలి భూకానుడుల స్థితిని బాగు పరచెదని తాను చేసినవాగ్దానమును తాను బాగుగ నిర్వహించుచున్నది ఓడ్యయతు గారు తెలిపిరి అల్పాచారాలయిన తెనుక నెరవేయిండ్లకు వారేగిరి.

5 వ గంజామండల సభ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాసుపాదకునకు:

అయ్యా, బాధనగ్రామమునందు జరుగుటకు ఈ గ్రామము, ముల్గుదారువారకు మధునూదనరేంద్ర మహాపాత్రులవారు ఆహ్వానించుచుండిరి. అందువిషయమై వారు ఇండియ డిజుగోన్నాననిని వారికి ఉత్తేగం లేదనిని యీ నెల 7-8 తేదీ గల ఆంధ్రవాణిలో ఎవరో ప్రకటించియుండిరి. అలాగు ఎక్కడ జరగదు.

ఈసభ మొదలు నెల 14, 15, 16 తేదీలలో జరుగుటకున్న యిచ్చట ఉభయమూల్గుదారు ఇందు విషయమై పూనుకొని యావత్తు సంకతులు జరుపుటకున్న యేప్రిలు నెల 10 తేదీన మిటింగు జరుపుటకున్న ప్రసిడెంటు వారికి విన్నవించుకొనుటకున్న మొదలయిన సంకతులలో ఒక విజనెను మిటింగు 29-3-19 తేదీ ముల్గుదారువారి ఆధీనులో జరిగినది. గనుక యామండలసభలో చర్చజరిగే నైపుణ్యము ఎవరైన పంపించుటకున్న యీ నెల 15 తేదీలోగా నడక కమిటివారి పేట పంపించగలండులకు కోరడమయినది.

5 వ గంజాజిల్లా మండలసభ విషయపురి కమిటి.

గ్రామస్థులందరును తమ కీర్తికొలది సహాయము చేసి వెంటనే వెంటటి భవనము కట్టించ గలండులకు ప్రోత్సాహ పరచుచున్నాను. గ్రామస్థులందరును ఏకీభావముతో కొలది కోజులలో భవనము కట్టించుదు రని నమ్ముచు తగు ప్రయత్నములు చేయ వేడెదను.

యార్లగడ్డ వెంకట్రామయ్య.

యవజనసంఘ సహాయకార్యదర్శి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయమున వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ సంవత్సరాది సంచికలు.

అనేక చిత్రినిచిత్రములతో నిండియుండును.		
మొదటి సంచిక	నెల (వ్రతి 1-8)	1-0-0
రెండవ	"	1-0-0
మూడవ	"	1-0-0
నాల్గవ	"	(శ్రీమతి శత్రు)
ఐదవ	"	1-0-0
ఆడవ	"	1-0-0

ఇందు విరోపా మహాసంగ్రామ చరిత్రము విశేషము.

ఏడవ సంచిక	నెల పత్రి 1-8	1-0-0
ఎనిమిదవ	"	1-0-0
తొమ్మిదవ	"	1-8-0

6, 7, 8, 9 సంచికలలో ఆయా సంవత్సరములలో జరిగిన సంగ్రామ విషయములు సంతక సంక చిత్రిపటములతో ముడికొని యున్నది.

2 ఆంధ్రోద్యమము.

ఇందు ఆంధ్రమహా సభాధ్యక్షుల యువ న్యాయములు, ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుల యువ న్యాయములు వీర్ల చిత్రిపటములు, చిత్తు తీర్మానములు సలక్షణముగా చక్కని తెలిలో వెల్లడతరములతో ముడిపెట్టి యున్నది. నెల (వ్రతి 1-8) 1-8-0

3. ఆంధ్రసర్వకళాశాల: విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీ యతి కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి గారి విరచితము నెల 0-4-0

4. ఆత్మజ్ఞాన.

దయ్యముల సద్భారమును గురించిన కాశ్రి యవర్ణ, పా. జగన్నాథస్వామి బి. ఎ. గారి విరచితము నెల 0-8-0

5. శారదాంబ.

సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గమిందు చూపబడినది. ఇది శ్రీ భర్మబోధిని యను కాటకము నెల 0-4-0

6. శ్రీరామవిజయము.

ఇది ఏకంకముల చక్కనినాటకము. కోకలై వేంకటరమణ రావు బి. ఏ. గారిచే వ్రాయబడినది నెల 0-8-0

7. అమృతవల్లి.

1-4-0

8. బుద్ధచరిత్రము.

0-8-0

విజ్ఞానచంద్రికా పరివర్ణ పరీక్షలలో బహుమతులను బడసిన కంచనపల్లి కనకమ్మగారిచే అనువాదించబడినది.

9. కవిత్వతత్వ విచారము.

శ్రీ యతి కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి ఎం. ఏ.

గారి కృతము నెల 1-8-0

10. తృణకంఠము

0-4-0

11. స్నేహలత

0-4-0

రాయప్రోలు నుబ్బారావుగారిచే విరచితము.

12. ఏకభాషా లిప్తిప్రకంప

0-4-0

13. ఆంధ్రోద్యమము

ఆంధ్రోద్యమ తత్వమును దెలుపు చిన్ని పాత్రము 0-2-0

14. ఘోకలే చిత్రపటము

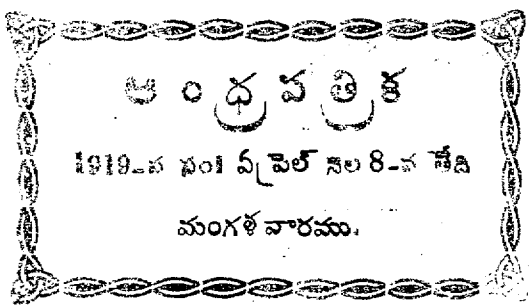
0-1-0

(పోస్టుకర్మము వేలు.)

చిరునామ:—

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు 212 మద్రాసు

శ్రీరామ నవమి

భారతీయుల మానసము లిప్పుడు సత్యధర్మముల వంకకు దిగుచున్నవి. భోగవరాయణ త్వము వదలి, ఆముష్మికానందము ననుభవించుట, కార్త్యసమర్పణము జేయవలయు నని, గాంధీ మహాశయుడు ప్రజలను ప్రబోధించుచున్నాడు. ఐహికసుఖాభిలాషలో మునిగి, సాత్వాత్మ ప్రపంచ మితవరకును భూమ్యాక్రమణ వాంఛా నిమగ్నయై యున్న తరీ, ప్రజలసంగ్రామ మకు దెంచి న్యాయధర్మస్వాతంత్ర్యముల వంకకు వారి మనముల ద్రిప్పెను. కాని యింకను, వారి మనములలో ఐహికసుఖాభిలాషయే ప్రాధాన్యము వహించియున్నది. స్వార్థపరత్వమే, నానాజాతుల సమ్మేళన నిబంధనల నావహించుచున్నది. ఇట్టి సందిగ్ధస్థితిలో గాంధీ మహాత్ముడు తన ధర్మపతాకము బూని, హిందూదేశమునకే గాక ప్రపంచమున కంతకును ఆహింసాధర్మమును బోధించుచున్నాడు. ఇట్టి ధర్మము నాచరించుటకు మత బద్ధ మగు భారతవర్షమునకన్నను తగిన ప్రజ్ఞే మేది యుండగలదు? భారతవర్షము తన సత్కార్యాచరణ నిదర్శనముచే, ప్రపంచమున కొక నూతన సందేశము నొసగవలసి యున్నది. ఆ సందేశమే, అంతర్జాతీయ సమ్మేళనా వ్యవహారములను నడుపవలసి యున్నది. కలహబీజములతో నిండిన ఆధునిక ప్రపంచమున కీ సందేశము క శాంతి నొసంగి, తుచ్ఛనుఖములనుండి శాశ్వతానందము వంకకు దృష్టిని మరల్చవలసియున్నది. హిందూదేశ మిన్నికతాబ్దులనుండియు కరాధీత ననుభవించుచున్నను, ఆత్మనింకను గోల్పోవలేదు. తాత్కాలిక మేఘములచే, దీని ప్రకాశము మరుగై యున్నను, మరుగు వీడగనే తన స్వచ్ఛంద తేజముతో మరల ప్రకాశించగలదు. అట్టి యుత్సృష్టదశ నింకొక మార్త దేశము పొందుటకై, గాంధీ మహాత్ముడు దేశమున కొక సాధనను జూపించుచున్నాడు. ఆ మహామహుడు విధించిన సాధన, ప్రజలయం దంతర్భూతమై యున్న సంతోషక్తుల నొక్క మారు ప్రజ్వలించజేసెను. ఏకముహూర్తమునందు, హిమవన్నగముమొదలు కన్యాకుమారి వరకును, నొక్క మహాశక్తి భారతీయులను నిదుర నుండి మేల్కొల్పి గలిగెను. రాజకీయసంఘములు సభలు, ఉపన్యాసములు జేయజాలని పనిని, గాంధీ సందేశ మొక్కటియే జాతీయతవీరత్వ తేక నెల్లరలో ప్రబోధము గలిగించెను. కరిహాసకు లీ ప్రబోధమును, జిప్సిను, టైము, మెయిలు, మొదలగు పత్రికలవలె తృణీకరించిన తృణీకరితురుగాక. ప్రజాసమూహమునం దుండెడి "నారాయణ" స్వరూపము మనోనేత్రముతో బరికించు వారెల్లరకు ప్రత్యక్షము గాకమానదు. సత్యాగ్రహప్రతానుష్ఠానమునకు, అనుమల మగు వాతావరణ మిప్పుడు సృజించబడినది. ఈ పవిత్రవాయువుల మధ్య, తపోనిష్ఠ నవలంబించుట సుసాధ్యము. ఉన్నతాశయవిముఖులకు గూడ నీ వాయువులు చల్లనిపారధము వెదజల్లి, పవిత్రపు వాంఛల బుట్టించగలవు.

భారతవర్షము తన ఆధ్యాత్మికసందేశమును వేదయుగమునాటి వలెనే, మరియొకమారు ప్రపంచమున కంతకును వెదజల్లవలసిన తరుణ మాసము మయినది. ఇట్టి యుత్సృష్టధర్మమును నెరవేర్చుటకు ప్రాచీనమహామహుల స్మరణము భారతీయుల కత్యంతసహాయము గావించగలుగును. సత్యస్వరూపముగ భూలోకమున నవతరించిన శ్రీరాముని స్మరణకన్న ఉపయోగకరమగునది ఇంకొకటి యుండదు. నేడు శ్రీరాముని జన్మదినము. సీతారాముల పూజ, నేడు భారతభూమియం దంతటను శ్రద్ధాభక్తులతో గావించబడును. సీతారాములపై ప్రజలు నిజభక్తిగనుకొనచున్నారని, ధర్మానుష్ఠానమునందు వారి కెట్టి యాటంకములును నష్టపడజాలవు. త్యాగ రాజభక్తులు గానము చేసినటులు, శ్రీరాముని జీవితపరమార్థ మంతయు, మూడుమాటలలో నిమగ్నబడెను. ఒకమాట, ఒకజాణము, ఏకపత్నీ, యివి జీవిత సూత్రములై జరగుచున్నవి. సత్యధర్మప్రతిపాదనమునకై శ్రీరాము లవతరించి, వాటి సాఫల్యమునకై జీవితము భారపోసెను. పితృవాక్యపరిపాలకుడై, తండ్రియొక్క సత్యదీక్షను కాపాడి, కాననములకేగి, దుష్టశిక్షణము శిష్టరక్షణము గావించెను. కరణాగతులను కాపాడెను. నరులు, వానరులను భేదములేక, సర్వభూత సమత్వము జూపెను. శ్రీరాముని నామముకన్న భారతీయులకు పవిత్రవంతి మయినదియు, ప్రేమ మయినదియు, లేదనుట స్పష్టము. ఆంధ్రదేశము, సీతారాముల స్మరణకు ప్రసిద్ధిజెందినది. భద్రాచల రామదాసు జీవచారిత్రము, సీతారామభక్తి ప్రభావమునకు, మూలనిదర్శనము. శ్రీరాముని దేవాలయములు ఆంధ్రదేశమున వెక్కులు గలవు. రామభజనమందిరము లేని గ్రామముండదు యరు. సీతారామస్మరణ ప్రస్తుతసమయము నందు ప్రజల ధర్మసాధనకు మిగుల తోడ్పడగలదు. నేడు జరిగెడి పూజలందు, ప్రజలు సత్యానుష్ఠానమునకు శక్తి నొసగమని, సీతారాముల ప్రార్థించవలసి యుండును. భారతదేశము నెర్రొనిన, యిట్టి మహా సందిగ్ధసమయమున, సీతారాములు ప్రజలకును పాలకులకును ధర్మచూర్ణము గనుబ అది, దేశమునకు శాంతిని ప్రసాదించి, ధర్మ సంస్థాపనము నెలకొన, ననుగ్రహించెదరుగాక!

మద్రాసు శాసననిర్మాణసభ : బడ్జెట్ చర్చ

బడ్జెట్ చర్చలో, ప్రజాప్రతినిధు లింతకు మున్ను దేశస్థితిసంతను ప్రభుత్వమువారికి దెలుపుటకు వీలుగనుండెడిది. ఇందువలన గలిగెడి సద్యః ఫలితము లెటులున్నను, ప్రజల మనోభీష్టములను సాలకులు గ్రహించుటకు మార్గ మేర్పడెడిది. ఆంగ్లసామ్యము ప్రకారము, చీనానుండి పేరూ వరకు గల ఎట్టి విషయముల గూర్చియైనను, ప్రతి నిధులు మాటాడుట కవకాశ మేర్పడియుండెను. కాని పెంట్లెండు ప్రభువుగా రట్టి యవకాశమును తొలగించిరి. వెనుకటిమారు గా. రామచంద్రరావు పంతులుగారులు మాటాడుచుండ, బడ్జెట్ విషయమై దప్ప వేరువిషయముల గూర్చి మాటాడుటకు వీలులేదని, పెంట్లెండు ప్రభువుగారు శాసించిరి. అప్పటినుండియు బడ్జెట్ విషయముల గూర్చి మాత్రమే శాసననిర్మాణసభ్యులు ముచ్చటించు చుండిరి. బడ్జెట్ చర్చ లందుచే, పూర్వమువలె ప్రజలకంత నింపుగ నుండుట లేదు. ఈ మారు బడ్జెట్టు మూడు అంతరముల గ డ చి న ది. చిత్తుపత్రము, మొదటి మారు ప్రదర్శింపబడెను. రెండవమారు సవరణ

పత్రము ప్రదర్శించబడెను. ఆఖరు బడ్జెట్టు నిన్నటి దిన మార్చిదినబడెను. ఇన్ని యంతరముల దాటినను బడ్జెట్టులో జరిగిన మార్పులత్యల్పము. వెనుకటి ద్రోవయే, యీ మారును అనుసరింపబడెను. మే మిదివరకు సూచించినటులు నిమజాతుల నివేశన స్థలములకు లక్షరూప్యములును, యాత్రాస్థలముల పాఠశాలమున కొక లక్షయు, కలెక్టరేట్ కొక లక్షయు, క్రొత్తగ జేర్చబడెను. అంతయ గాని, ఎన్నడగిన సంస్కరణ లెవ్వియును లేవు. నిన్నటిదినము, ప్రజాప్రతినిధులు ధనవ్యయచూర్ణములను సామాన్యముగ సూచించిరి. వీరి సూచనల ఫలితముగ, బడ్జెట్టు ఏర్పాటులో గలిగిన మార్పు లెవ్వియు లేవని, చెప్ప నవసరము లేదు. అనధికారసభ్యు లెల్లరును ప్రారంభవిద్యపై తగిన ధనము వెచ్చింపబడుట లేదనియు, నిష్పంధోచితవిద్య నీ రాష్ట్రములో ప్రవేశ పెట్టుకుండుట మిగుల శోచనీయమనియు నొక్కవక్కాణించిరి. ఇక స్పెక్టరులపై ధనమంతగ వెచ్చించుట యనవసరమని, గా. ఆ. సూర్యనారాయణరావు గారు నివేదించిరి. ప్రస్తుత విధానమును పరికించిన, సూర్యనారాయణ రావుగారి వాక్యసత్యము బోధపడ గలదు. మిగిలిన రాష్ట్రములు నిష్పంధోచితవిద్యగూర్చి సర్వరకార్యాచరణమునకు గడంగుచుండ మద్రాసు రాష్ట్రమునం దింతవరకును, చట్ట మునును ప్రవేశ పెట్టబడకుండుట విచారదాయకము. కాకినాడలో త్వరలో స్త్రీల కొక యున్నతవిద్యాపాఠశాల స్థాపించబడునని, డైరెక్టరుగారు దెలియబరచిరి. ఇక, మత్తుపదార్థములపై నానాశుము హెచ్చుచున్నదని, అనధికార సభ్యులు విచారించుచు, అమెరికావలె సంపూర్ణ నిషేధమునకు గడంగుట శ్రేయస్కరమని ప్రభుత్వమువారిని హెచ్చరించిరి. గా॥ యాకూబుహుస్సేనుగారి యాదాయపు హెచ్చుదల సంతసము, గలిగించుటకు మారుగ రోతపుట్టించు చున్నదని దెలిపిరి. గా. ఆర్. బి. పుష్టగా రిచ్చిన సమాధాన మసభ్యముగ నున్నది. మానసిక వృత్తులలో నుండెడి సభ్యులకు త్రాగుడు దురభ్యాసముగ గాన్పించినను, వీరు కామకల్పముచేతనే జీవించవలసి యుండుచో, తమ యభిప్రాయమును మార్చి కొందు రనియు, సంపూర్ణ నిషేధ ముపద్రవకరమనియు, పుష్టగారు నుడువ సాహసించిరి. ఆదాయపుమాట యటుండ, త్రాగు డొకదురభ్యాసమని యైనను వీ రంగీకరింపకుండుట శోచనీయము. పని జేయువారలకు త్రాగుడవసర మగుటకు మారుగ, వారి ప్రాణములను క్రుంగదీయుచున్నదని, ఎల్లరు గ్రహించ గలరు ఇట్టి దృక్పథము సధికారసభ్యులు గనుకరచుచుండ త్రాగుడు తగ్గుటకు సాధనము గాన్పించదు. కరిపాలనా విధానము మార నంతవరకును, సంస్కరణమున కెడము గాన్పించదు. మద్రాసు రాష్ట్రము, సామ్రాజ్యాదాయమున కెక్కుడు భాగము నొసగ వలసియుండుట, సంకటకారణ మగుచున్నది. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు, ఇండియా ప్రభుత్వమున కీ విషయమై నచ్చెడెప్పచో, రాష్ట్రవాసులు వారి కిందుగూర్చి చేయూత నొసగెద రనుటకు సందియముండదు. ప్రజాప్రతినిధులు, తమ తీర్మానము లొక్కటియు నంగీకరింపబడకుండుటచే, నిరుత్సాహపూరితులై యున్నారని, గా. రామచంద్రరావు పంతులు గారు దెలిపిరి. వీరితో అధ్యక్షులు సానుభూతి జూపుచు, ప్రజాప్రతినిధుల స్థైర్యము గొనియాడిరి. త్వరలో, నిట్టి ప్రతికూలపరిస్థితులు మారి నూతన యుగోదయ మారంభమగు నని యాహించబడు

చున్నది. శ్రాత్ర గవర్నరుగారగు విల్లింగ్డను ప్రభువు గారు 10 వ తేదీన, చెన్నపురి కేతెంచె దరు. వీరికాలములోనే సంస్కరణములు ప్రవేశ పెట్టబడనున్నవి. సంస్కరణసాధనమునకు విల్లింగ్డను క్రభుత్వమువారింతవరకు తోడ్పడెదరో చూడవలసి యున్నది. ఎట్టి సంస్కరణములు సమకూడినను, ఆదాయవ్యయనిర్ణయాధికారము ప్రజాప్రతినిధులకు లేనిది, అవి ప్రయోజనరహితములు గాక తప్పవు.

కార్యారంభము

బొంబాయి సత్యాగ్రహ సంఘమువారు, నిషేధింపబడిన వాఙ్మయము కూర్చియు, వార్తా కృత్రికల నిజప్రేమను గూర్చియు, సమలులోనున్న న్యాయముల ననుసరింపగూడ దని హిత మొసగుచున్నారు. దీనినికారము, గాంధీచే రచింపబడిన హిందీ స్వరాజ్యము, సర్వోదయము, సత్యాగ్రహము కథనము, అను గ్రంథములును, నిజప్రభు జేయబడని కొన్ని వార్తాపత్రికలును, బహిరింగముగ సరోజినీ, సోభాని, లక్ష్మీదాసు తర్సీ మొదలగు సత్యాగ్రహులచే స్వయముగ విక్రయింపబడుచున్న వనియు, వీటియందు విక్రయదారుల సంతకములు చేయబడినవనియు, పోలీసువారింతవరకా టంక పరుకు లేదనియు, నేటి తంత్రీవార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఈ గ్రంథములు ప్రభుత్వమువారిచే దీసికొనబడిన యెడల, వీటి వ్రాతప్రతుల దయారు జేయవలయుననియు, ప్రతి సత్యాగ్రహస్థానమునను, నిజప్రభు గారి వార్తాపత్రికను ప్రచురింపవలయుననియు, నిట్టి కృత్రికలు కవిప్రభావములను వ్యాపింప జేయుననియు, గాంధీగారు ప్రచురించిన విజ్ఞాపన దెలుపుచున్నదట. గాంధీ మహాశయుడు చాక్కురత్నముతో తన సంకల్పమును ముగింప దలచికొనలేదు. ఇకనైనను, జేతమునం దెట్టి యశాంతి ప్రవర్ధిల్లకుండ అన్ని పక్షముల వారిచే నేకగ్రీవముగ ఖండింపబడిన రాల్తలు బిల్లులను, ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారు సార్వభౌములు నిరాకరించువటుల హితమొసగి, ప్రజాభిలాషను గౌరవించు బ్రాధీతులు. ఇక్కార్యము, కొందరు దలచువటుల ప్రభుత్వపు బలహీనతను జూపుటకు మారుగ, ఆంగ్లధర్మ శ్రేష్ఠతను స్థాపించునని, పాలకులు గ్రహించ గోరెదము.

హైందవయువజనసంఘము, మద్రాసు

ఈ సంఘమువారి 1917-1918 సంవత్సరపు నివేదికము మా కంపబడినది. ఈ సంఘము దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ప్రజ లింకను తగిన యభిమానము జూపుట లేదని సంఘనివేదికము దెలుపుచున్నది. వ్యాయామశాఖ, వాణిజ్యశాఖ, గ్రంథాలయ శాఖ, మొదలగు శాఖలన్నియు, సంవత్సరమంతయు, కృషి సలుపుచున్నవి. ఉపహారపు పేర్పాటులు తృప్తికరముగ నున్నవి. వీటివలన గలిగెడి లాభములు సంఘమున కాదాయమును పెంచుచున్నవి. ఈసంఘము వక్షమున విద్యార్థి వసతిగృహ మొకటి కొనసాగుచున్నది. ఈసంఘమువారి గోక్షేహాలునందు పురమునగూడెడి ముఖ్యసభ లన్నియు జరుపబడుచుండెను. ఈ సంఘ సామ్యమున కంతకును బిసెంటుగారి వితరణమే మూలకారణమనుటకు సందియము లేదు. ఆమె గావించిన యుపకారమును, మద్రాసు పౌరు లెన్నడును మరువజాలరు. ఈ సంఘాభివృద్ధికై తనకాలమునంతను వినియోగించుచున్న ఎ. రంగనాథము మొదలియారుగారి కార్యదీక్ష యచ్చేరువు గలిగించుచున్నది.

బ్రహ్మచారుల సంఘము

చెన్నపురిలో వై పేరుతో నొక సంఘము స్థాపింపబడెను. ఇందుల సభ్యులు, 21 వ సంవత్సరము వరకును వివాహము జేసికొన జనరు. బ్రహ్మచారులవలంబింపవలసిన నియమము లన్నియు, సంఘ నిబంధనలలో వివరింపబడినవి. ఈ సంఘము, బాడ్లి బుచ్చునులోని హైందవ యువజన సంఘావరణమునందు నెలకొల్పబడి యున్నది. బ్రహ్మచర్యవ్రతానుష్ఠానము నీ సంఘము వారు యువకులలో ప్రేరేపింప గలుగుచో మహాపకారము గావించ గలుగుదురు.

స్థానిక వార్తలు

మదనపల్లి శ్రీసంఘము:—మదనపల్లి శ్రీసంఘమువారు తెలుగు సంకల్పగాదియందు సంవత్సరపు జరపి. ఆంధ్రధర్మ ఆంధ్రభూమి కజును గారు సంఘకార్యమును ప్రకరించెడి. ఇంక ఆనేపలు ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. అతిథులకు పండ్లు తాంబూలము లొసగబడెను.

చెన్నపురి సాంధ్రసభ:—విద్యాశాఖా పతమున ఎల్లండి గురువారము సాయంకాలము 5-30 గంటలవరకు ద్వై 9-వ నెంబరు ఆంధ్రసభలు అను సభాధనమందు ఉద్ఘాటన సంస్థానాధ్యక్షుని విద్యాసంఘ బుహ్వశ్రీ చాగంటి సీతయ్య శాస్త్రిగారు కర్మమోగమునకు బోకయాద్రీకును గల సుబంధమునుకూర్చి సంస్కృతాంధ్రములలో పరివర్తించెదరు.

బియ్యపు విగుమతి:—నీటిని సరైల డైరెక్టు గారు ఇల్లు వ్రాయుచున్నార: కల్లికోటలో భాగ్యమును దింపుటకు అనుచున్న బస్తాకు ఆరువైసల కుతుక మెచ్చింపబడుటలే లైసెన్సుల దిగుతులవారును బస్తా 1 కి ఆరువైసల మెచ్చునంతో మార్చి 19 లేదనిండి బియ్యము నమ్మవచ్చునని ప్రకటించబడినది. ఈ యుత్తరపు మార్చి 19 కేలేలోగా కల్లికోటలోని కడి బర్మాబియ్యమునకు ద్వింపెను.

మదరాసు గవర్నరుగారి ఆగమనము:—ఈ నెల 10-వ తేదీ గురువారము యువయుగం 7-80 నిమిషములకు పండాలో పాఠ్యోదేశో మదరాసుపురమునకు మదరాసు గవర్నరుగారు విచ్చేయుదురని నిరీక్షింపబడుచున్నది. వీరిరాక ఆంధ్రకారమైనది. పోవునందు తిన్నగా పోవునెటు బాడ్లిలోని కానకభాగవతమునకు జెడలి, ఆచట బాడ్లి పుచ్చుకొందురు. తరువాత బాంకెట్టుహోటలు గం 8-15 నిమిషములకు ఆధికారాన్ని గురి సిబ్బందిలతో వెళ్లుదురు.

భారతీయ బాలభటులు:—ఈ నెల 12 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు ఆర్టిసెన్సు లైకుల వద్దనున్న ఎమ్. యూనిసి మైదానములో మదరాసు పౌరుల బహిరంగ సభ జరుగును. మా॥ రా. బి. బి. ఎస్. కర్మగారధ్యక్షత వహించెదరు. టి. ఆర్. రామచంద్ర ఆయ్యగారు ను ఎ. కృష్ణస్వామి ఆయ్యగారుకు వేయవచ్చు రామరాజు పంతులుగారు ఉపన్యసించెదరు. భారతీయ బాలభటులు మాత్రం చిత్రములను చూపుదురు.

మద్రాసు శాసనసభాసభల ఎన్నికలు:—దుర్గిరాల జేపరాజుగారు మా కిట్లు తంత్రీవార్త పంపిరి:—ఉత్తరజిల్లాల జమిందారులుగాని ధూస్వాముల తరపున కానన సభ్యత్వమునకు నర్హులగు నుండిరి. పాతకాలలకు సంవత్సరమునకు మూడువేలు యిచ్చుచుండిరి. పదివత్సరములకుండి ప్రవాసికయులలో పనిచేయుచున్నాను. అనుభవముగ కృత సాయుదారడను. అనుభవము గల వార్తాపత్రికాసంపాదకుడను, హిందూపత్రికలోని నావాగ్రహముల వైవాక్యములకు దృఢపరుపగలవు.

ఆంధ్రవిద్యానిధి సంఘము

ఇదివరకు వసూలైన మొత్తము	రూ 414-6-0
పి. స్వామిరాయ గారు, నరసన్న పేట	9-10-0
వారి వెంకయ్యగారు, బొంబాయి	2-0-0
యెస్ టి. వీరరాఘవాచారియార్ గారు ఆగ్రహారం	
దారు, ముదునూరుపాడు, పెంటపాడు పోస్టు	2-0-0
యెస్. రామరావుగారు, కైకటూరి జి. యె. లైబ్రరీ	
వ్యారభూడి	1-0-0
యెస్. ఆర్. అంజయ్యనామమగారు, చాంబా	1-0-0
టి. సాంబమూర్తిగారు, కైకటూరి	1-0-0
జి.ఆంధ్రుడు (పేరు తెలియదు)	1-0-0
మేనేజరు శ్రీ ఆంధ్రభాషాభివర్ధి సంఘగ్రంథాలయం	
కోటూరు	10-12-0
కెన్సెల్ డాడెపల్లి కంకరశాస్త్రిగారు బి. యం. ఎస్.	
మల్ హాడ్ కంటోనమెంటు, పంజాబు	10-0-0
బి. రామావతారంగగారు విజయనగరం	8-0-0
మందా, నూర్యనారాయణ కర్మగారు, కాళిదత్తి	1-0-0
రామచంద్ర పురముండి మార్కెట్ కరసింహో రావు	
గారు బి. ఎ. ఫస్టుగ్రేడు పీకేరు, శ్రీ భావ్యూరి	
రామకృష్ణరావుగారు సంకల్పరాని దినుక	
వసూలు చేసినవివిధి.	81-0-0.
	487-12-0

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము.
ఎం. ఎ. సెరిక్ష 1919.
IV. కాళి.
అంగ్లభాష వాఙ్మయము.
కే. గారిఅమ్మగారు రెండవతరగతి.
టి. వి. బాస్. మూడవతరగతి.

ఉత్సవము:—ఈ శివార్థి నామసంవత్సర వైత్రశుద్ధ వృషి భాగవారము (1919 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 6-వ తేదీ) నాడు శ్రీ కాళేటిపేట కల్యాణవరదరాజస్వామివారి వసభాజనోత్సవము గానిశ్చయించి ప్రతికలములనుగా తెలియజేసియుంటిరి. ఆఉత్సవము ఆదివసు నిలిపి మరుసటిభాగవారము (1919 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 12-వ తేదీ) జనపురట్టు నిశ్చయించియున్నాను గనుక ఆభిలభాగవతోత్సవము ఆదివసు తప్పక వచ్చియుండి శ్రోతృత్వముగ నేరించి ఆనందించునట్లు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాను అని వెసల-మణవాళ్ శెట్టిగారు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల, బందరు.
కళాశాల పరిపాలనకురించి మదరాసు దినపత్రికలలో వ్యాసములు ప్రచురింపబడినవి. ఆందు పరిపాలనముగూర్చి విచారణ జరుపవలయునని తెలుపబడెను. జాతీయవిద్యాసంఘమువారు కళాశాలయొక్క ఆర్థిక పరిపాలనావ్యవహారములను గూర్చి విచారణ సల్పుటకు కార్యకర్తల వ్యాపక సభ్యులగు టి. వి. వేంకటరామయ్యగారు గారిని కోరిరి. వీరికి విశ్వాసముగల మరయొకరిని జేర్చుకొనుటకు కోరబడింది. 9 తేదీని వేంకటరామయ్యగారు బందరునకు వెడలుచున్నారు. వై వివ. యులగుగూర్చి కళాశాలా ఆవరణములో ఏప్రిల్ నెల 10-11 తేదీలకు సభ్యులైన 11 గంటలు మొదలుకొని సాయంకాలము 5 గంటలవరకు విచారణ జరిపెదరు. ఈ ప్రతిస్థాపనావ్యవహారములలో కేంద్రపూనునూగాని, కాన్వెన్యెన్సులయూ పరిగ జరుపటలేదని తెలుపనూగాని, వై తేదీలయందు విచారణసంఘమువారి యెగుట సాక్ష్యము నీయవచ్చును అని ప్రభులు లొకరు వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీ రామనవమి యుత్సవములు:—ఈ యుత్సవములు జలతరంగము ఎస్. రామయ్యశెట్టి బుగ్గనమ్మవారి గృహమున మదరాసు, బాడ్లిబుచ్చులలో రాతానుత్రియపుష్ప వీధిలోని 17 క గృహమున యానెల 8 తేదీ మొదలు 19 తేదీ వరకును సంగీతసభలు జరుగును. ప్రతిదినము రాత్రి 9 గంటలకు సభలు ప్రారంభమగును. 8 తేదీని లోకాబు గాత్రీపాటయు, 9 తేదీని మోసాకభాగీరథి గాత్రీపాటయు, 10 తేదీ ధనము వీణపాటయు, 11 తేదీని ధనకోటి మాతుల గాత్రీపాటయు, 12 తేదీని భవమాతైల గాత్రీపాటయు, 13 తేదీని జీవరత్నము నాట్యమును జరుగును. 15 తేదీ రాత్రి 9 గంటలకు తింజాపూరు సుబ్బారావు వేణుగానమును, 16 తేదీ రాత్రి 9 గంటలకు బాలకృష్ణ ఆయ్యగారు ఫిడెలు, 17 తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు ను బుగ్గనమ్మ శిల్పి గాత్రీపాటయు, 18 తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు గోవిందస్వామిభాగవతులు “గరుడగర్వభంగము” గూర్చి హరికథయు, 19 తేదీ రాత్రి 9 గంటలకు నామస్వామి శెట్టి జలతరంగమును జరుగును.

సంధిమహాసభ విశేషములు.

(రైతుల పక్షాన్ని)

ఇంగ్లండు

నలుగురిసభ.

ప్రార్థన, ఏప్రిల్ 8:—నలుగురి సభవారు ప్రార్థన సభ గలిగిన యిహార నష్టమునకు ప్రత్యామ్నాయముగా సాతీ చేల బొగ్గుగనుల నియ్య టాకట్లకును గ్రహించిరి. నష్టపరిహార మొంతయో వారు నియకడగా స్పష్టపరచలేదు. జర్మనీదేశము చెల్లింపవలయు నష్టపరిహారము లన్నిటికంటె ఎంతవరకు చెడిపోయినవాటిని బాగుపరచు నిమిత్తము చెల్లింపవలసియున్నదియు నిశ్చయించుటకు పరిపుడు పూని యున్నారు. నానాదేశసంఘమువారి చిత్తు కార్యక్రమమును తయారుచేయు నియమించబడిన సంఘము కరవెంటు కొత్తకార్యక్రమము తీసి దీని సిద్ధముచేసిరి. నానాదేశ సంఘమువారు చేయు తీర్మానములను బలవంతముగ నమలు జరిపించుటకుగాని వివిధ నావికా సున్నామాములపై నానాదేశ సంఘము వారి కధికారముండవలయుననియు, అంతర్జాతీయ నైరస్త్యమొకటి నెలకొల్ప బడవలయుననియు పరామర్శలు తెచ్చిన సవరణల విషయమునను, మనోహార్తిగ నూర్చి అమెరికావారు చేసిన సవరణ విషయమునను, తక్కిన నాకులతో బాటుగ తమకు సహవాధికారము అందవలయునను బహు సవరణ విషయమునను ఇంక నేమియు నిశ్చయించుట లేదు.

బోల్షెవిక్కుల దండించుట.

ప్రార్థన, మార్చి 20:—హానూ ఏలేన్సీ వారిట్లు తెలియబరచుచున్నారు. బోల్షెవిక్కుల పట్టుకొనకపోయినా బోల్షెవిక్కులతోనే సంబంధం ఉన్నది. కొక క్రొత్త ఏర్పాటును చేయవలసి నలుగురి సభవారు మిత్రమండలి సేనానులనుగర్వ సేనానులను రప్పించిరి. బోల్షెవిక్కులనుద్రుండుచున్నట్లునను గ్రహముట్టుకు గల మిత్రమండలి దేశములనుండియు వారిన్నీ హితులనుండియు, మిత్రమండలివారి పైని కాధికారల ఆలోచనాను సవరణముగ పైనుటలను చేయుట కొక క్రొత్తయేర్పాటు చేయవలెను.

నష్టపరిహారముల సమస్య.

జర్మనీదేశమునుండి యొకసామును పుచ్చుకొనవలయుననియు బ్రిటిషువారును పరామర్శలు చేయియు నిశ్చయించలేదు. ఇప్పుడు సాధారణముగ నందఱు ననుకొనునంతటికంటె వారు నిశ్చయించుకొను చాలతక్కువగా నందఱులని నూచింపబడుచున్నది. ఎంతవలెనను లభించునో అంత మొత్తమునే ఆకుపట ప్రేమకొనగాని జర్మనీదేశ మెచ్చుచును చెల్లింపవలసినంత ధన మడిగిపుచ్చుకొన వలెననుటకులను లాభములేదని అమెరికాప్రతినిధుల అభిప్రాయము. పోలండున క్రొత్త సరిహద్దుల సమస్యకంటె నష్టపరిహారముల విషయము ను నేటియో సమాధానము నులభింపవలెనని జర్మనీదేశము గలదనియు, అందు యభ్యుయగ 30 లక్షలమంది జర్మనులను వాంఛిగు కారిదారులతో చేర్చుకొనునను సమస్య చాల చిక్కున గలిగించు ననియు పరామర్శలికలు వ్రాయుచున్నవి.

రహదారి చీల్చు.

లండను, మార్చి 21:—ప్రజల మందరమున కన్నులు యెరుగారికి, ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ఫిషగుగా రిట్లుచెప్పిరి:—హిందూదేశముం దిట్లున్నవారిలో చాల మందికి, అందు ముఖ్యముగ శ్రీలంక, బామరకు, చెబ్బులకలిగినవారికి రహదారి చీల్చి సుగమముగా నుండునట్లు చేయుటకు ముందేగు గారును నౌకానులైనవారును అనేక మార్గములనుండియు చాల ఆకుకలతో పనిచేయుచున్నారు. వర్షాకాల మారంభము కావడం వారికి ప్రయోజన పోకర్మముల మగలిగించు టత్యావశ్యకము. ఇప్పుడుచేయు ఏర్పాటు లన్ని అట్లంటు కేసులకును అనువంతునని నమ్మబడుచున్నది. బొంబాయినుండి నమ్మబడు నౌకానులైనవారు కొన్ని ఓడల నగడముగబడిరి. నాటన్నిటిలో పెద్దదగు ఆర్కాండిటీయకు ఏప్రిలులో బొంబాయినుండి బయలుదేరును. వేయిమంది ప్రయాణికుల గొంపోవును. ఇన్ని చిన్నచిన్నవారు ఓడలు మొదలగు వానితో రెండులగున్నవారు చాలవరకు పని చేయుచున్నవి. వానిలో నొక్కొకటి 250 కుడు తీసికొనిపోవలను. హిం

దూదేశమునకును మార్చినునకు మధ్య సంచరించుచున్న ఓడలన్నియు గూడ నిండుల కుపయోగింప బడును.

పంజాబులోని ఇంజనీరులు

లండను, మార్చి 23:—పంజాబులోని ఇంజనీరులు బ్రాంచి ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరులకు పరిపాలనాసామర్థ్యము స్పష్టము వారికి అట్టి అధికారము కలుగుటలేదని పార్లమెంటు నందు ప్రజాప్రతినిధిసభలో బ్రిగ్డియర్ క్రాఫ్ట్ అనువారు అడిగిరి. ఫిషగుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ముందేగుగారి కి విషయము తెలియదనియు, హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసి విచారించెద రనియు చెప్పిరి.

ఇండియను సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల ఎన్నికలు

లండను, మార్చి 23:—ఇండియను సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులను నియమించుటగోరి ఇదివరకు సేలో పనిచేసిన బ్రిటిషు జనలకు ఎక్కువగా ఉపసంఘ మింకను నిర్ణయించబడలేదని పార్లమెంటునందు రీసుగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఫిషగుగారు చెప్పిరి.

ప్రతికాశాసనము.

రీసుగారు—మహాత్మునియలకు ఆగ్రహము గలిగించు నాకర్మములను క్రైస్తవమిషనరీలు తమ వారాధితికలలో వ్రాయుచో అట్టి ప్రతికలను క్షమించుటకు గవర్నరు జనరలు గారి కధికారము లేదా?

ఫిషగుగారు—మద్రాసునను ప్రకారము అన్ని ప్రతికలమీదా స్థానికప్రభుత్వముల కొకటే విధమున అధికారము గలదు. ఏదైన ఒక్కప్రతికపై ఈ అధికారమును వినియోగింపవలసినది స్థానికప్రభుత్వమువారు నిర్ణయింపవలెను. కాతిజ్యములను గాని మతద్యేషములను గాని మాత్ర వ్యాసముల నంత అల్పముగా చూడవలగదని సభ్యులంగీకరింతు రని ఫిషగుగారు చెప్పిరి.

అమెరికనులు, జపానీయులు

లండను, ఏప్రిల్ 2:—పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతినిధిసభలో కర్మము పెట్టివుడ్ గారు ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు చర్చిలుగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—లైగోవెట్టు చెంక్కువద్ద యుద్ధమునందు జపానీయులతో గలసి పోరుటకు అమెరికను సేనలు నిరాకరించెను. జపానీయులతో పోరుచుండిన రష్యను సేన బోల్షెవిక్కులగాక రష్యను సామాన్య రైతులై యుండవచ్చును కారణమును అమెరికను సేనాధిపతి చెప్పెను. అచ్చటి సంబోధము నలుకుటకు బ్రిటిషువారు కోరబడలేదు. మిత్రమండలివారు తాత్కాలికముగా నాక్రమించుకొనిన భాగములందు మిత్రమండలికి తోడ్పడుటకు బ్రిటిషువారు సిద్ధముగా నున్నారు. బహుశః లైగోవెట్టు చెంక్కువద్ద పోరునల్పిన రష్యను సేన బలవంతమును బోల్షెవిక్కు దళమై యుండవచ్చును.

సర్టిఫికేట్లు నొసగుట

లండను, ఏప్రిల్ 3:—వార్తాసంఘము వారిట్లు తెలియబరచుచున్నారు. —ఆర్మీకొన్నివారును, నావికాధికారులును, వైమానిక సంఘమువారును ఇంగ్లండు, ఇండియను, కొలోనియలు, హిందూను, ఈజిప్టును వైశ్యములలో నిదివరకు చెప్పబడిన వాటియందును ఉద్యోగీయులకును, బ్రిటిషు రెడ్డుక్రాసు, వై. ఎం. సి. ఏ, వై. డబ్లియ. సి. ఏ. సంఘ సభ్యులకును, వొరకనమునా లంగికరించిన ఇతరప్రతిష్టాపనల సభ్యులకును సర్టిఫికేటుల నొసగిరి.

క్రొత్త పెన్షనులు

లండను, ఏప్రిల్ 4:—వార్తాసంఘము వారిట్లు తెలియబరచుచున్నారు:—యుద్ధము ప్రకటించబడిన వెళిక మరల పైకి కేసులో జేసిన పెన్షను ఉద్యోగీయులకు పైనియును మరల నెచ్చుదిగ తమ వ్యాపారము నారంభించునట్లుగ కొంత ధన సహాయము నొసరించు టావశ్యక మను సంకల్పిని దొరతనము నారంగీకరించినది పెన్షనుల మంత్రిగ్రహమువారు ప్రకటించుచున్నారు. అధికము ఒక్కమారుగానీ, నెలలవరకుబడి గాని, సంతకర్మముల వయంబడిని గాని ఈయబడును.

ఆయుధశాసనము.

లండను, ఏప్రిల్ 3:—ప్రజల మందరమున కర్మము వినియము భారీగాను చర్చిలుగారికి ప్రత్యుత్తరము మొసగుచు నిట్లుచెప్పిరి. ఆయుధశాసనము ననుసరించి క్షింపబడిన పైనికల, యుద్ధముచేయుట మనస్సాక్షి యొప్పుదను వారు గూడ ఇంగ్లండునందు రెండు సంవత్సరములు కా గాగార వాన క్షి. ననుభవించినవెనుక విడుదలబడుదురు.

ప్రార్థన

వలసదేశీయ భారతీయ ప్రతినిధులు

ప్రార్థన, ఏప్రిల్ 3:—వలసదేశీయ ప్రతినిధులు భారతీయప్రతినిధులను ఏప్రిల్ 3 వ తేదీని లాయడు వార్డిగారితో గలసి భోజనముచేసిరి. ఆసదులునును హూజీను గారును సర్ రాబర్టు బోర్లెగారును కుమ్మగారును మాసీ గారును వికనీరు మహారాజుగారును సింహప్రభువుగారును విందున కేగిరి. తదనంతరము చాలసేపటివర కొక సభ చేయబడెను. ఆ సభ నేటిసాయంత్రముల గూడ మరల జరుగును.

అంతర్జాతీయ కార్మిక సభ.

ప్రార్థన, ఏప్రిల్ 3:—అంతర్జాతీయ కార్మిక శాసన సభ 31వ మారును సభజేసి పనిని పూర్తిచేసెను గాని పూర్ణామోదమును బడయజాలకున్నది. కొన్ని రాష్ట్రములు తమకు విధించినసభ్యులను పన్నెటిని నిర్వహించజాలవు. నిదేశిక రెండు భాగములుగా నున్నది. మొదటిభాగమున సామాన్య క్రూరములు చర్చింపబడినవి. వాటిలో సంధియేర్పాటులు మున్నవి. కార్మికుడును యజమానియు సమానస్వత్వములనే కలిగియుండవలయుననియు, పురుషుల కంత తీవ్రమియబడునో శ్రీలంక నంతయే ఈయబడవలయుననియు వారములకు 48 గంటలు పని చేయవలయుననియు, విదేశీయ కార్మికులను దేశీయుల కంటెనే చూడవలయుననియు నందున్నది. కన్వెన్షనునందలి 19-వ క్లాజు చాలము శక్తిమైంది. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముననిర్మాణమున కనుకూలముగ నుండునట్టిది మార్చబడినది. కార్మికసభవారి నరించు తీర్మాన మొక సంవత్సరములోగా ప్రతిరాష్ట్రాధికారి కద్దరు రావలయునని అందు కోరబడెను. కార్మికసభవారు చేయు తీర్మానముల ప్రకార మనేక రాష్ట్రములు నడచుకొను నట్టియేర్పాటు తొనరింపబడినవి. ఈ రీతిని నానాదేశసంఘ సామాన్య కార్యదర్శి ఒకవిచారణసంఘమును నియమించుచును. ఆం దొకయజమానియు, ఒక కార్మికుడును, ఉభయవర్గములతో సంబంధము లేనివారొకొకరు నుందురు. నానాదేశసంఘము వారు నియమించు అంతర్జాతీయ న్యాయ పరిపాలనాధికారులకు అసలుచేసికొనవచ్చును. తక్కిన రాష్ట్రము లన్యాయము చేయురాష్ట్రమును అధికముగ బహిష్కరింపవచ్చును. బ్రిటిషు కలసదేశీయులును, హిందూదేశీయులు, ఏదేశీయుల యధికారములను ఎట్టిలసదేశీయైవరకు(అది నానాదేశ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారిచే పరిపూర్ణ స్వపరిపాలక రాష్ట్రముగ నంగీకరింపబడవలయును) కన్వెన్షను నిబంధనల ప్రకారము ప్రత్యేకపు ఉన్నతాధికారయు త దేశీయుల కీయబడునట్టి స్వస్వత్వములను భక్యముల నొసగుటకు టెంలేనియు ప్రకోసార్థము. పరిపూర్ణ స్వపరిపాలన మొందని వలసదేశీయుల విషయమున కార్మిక సభవారి మాత్రములు వాటి కనుకర్తించునట్లు మాతృదేశము ప్రయత్నించును. గాని అట్లు చేయుటకు స్థానిక స్థితిగతు లనుకూలముగ నుండవలయును.

అమెరికా

కెనడా బంగారము

అట్లనా, ఏప్రిల్ 2:—వలసదేశీయ ప్రజాప్రతినిధుల మందరమున ఆర్థిక మంత్రి రెండేడవరకును లై సెన్సు తనిది కెనడానుండి బంగారము నెగుమతిచేయవలదని కాసింప గోరుచు నొకటి రాసమును పంపిచేకెట్టి.

హంగరి

హంగేరికి మిత్రమండలివారి ప్రతినిధుల సంపుట.

లండను, ఏప్రిల్ 4:—ప్రార్థన విలేఖ:- జనరలు స్కట్టుగారు పన్నిదట్టితో హంగేరికేగిరి. వారందఱును బ్రిటిషు వారే. యమేనియా హంగేరిలకు గల కలహకారణములను గనుకూటకు వారంపబడిరి. ఏదియో యొక హతిప్రతినిధులే విచారణ కుపయోగించుటకునెడల పనిని బాగుగను త్వరగను జరుగునను కలంపున నల్లు చేయబడెను. జనరలు హంగీగు గారికి బదులుగ జనరలు స్కట్టుగారే తూర్పున కేసుచున్నారు. హంగీగు గారికను ఫోన్సులోనే యున్నారు.

అభిప్రాయము

ఈజిప్టు సీత.
తెలుగు, మార్చి 22:— మొదటి ప్రభుత్వమునకు చెప్పుకొనిన సీతలలో సెలకొల్పబడుచున్న దని అభిప్రాయము ప్రకటించిరి.
రాయలు కమిషనును బెట్టుట.

అందఱు, మార్చి 27:— ఈజిప్టునందలి సీత గతుల సరయుటకు దీనికొక మొదటిని కమిషను గాక రాయలు కమిషనును నియమింపవలసిన దని ప్రజల మందలందుంది విదేశీయ శ్రమవారములను బాదు సభ్యులు దొరతనమువారిని హెచ్చరించుచున్నారు.

సీత నయముగట్టు.
అందఱు, ఏప్రిల్ 8:— ఏప్రిల్ 1-వ తేదీని జనరలు సర్ ఎడ్వర్డు ఎల్లెబీ గారవలకు కంట్రీవారుల ప్రకారము ఈజిప్టు సీత నిజముగ చాలవయమైనట్లున్నది జనరలు ఎల్లెబీగారు కమిషన్ డెలా ప్రజలములను చెప్పుకొనిన చెప్పుచున్నారు. విదేశీ యముల ప్రజలను బాధింపకుండ ఫాయూరుకుండి తలమి చేతు బడిరి. అప్పుడు ఈజిప్టులో మాత్రమింక అలబడిగ నే యున్నది. మార్చి 28 తేదీ మొదలు ఏప్రిల్ 1 తేదీ వరకు కొంత అలబడి తగ్గినది. అప్పుడు లోయరు ఈజిప్టులందు పండ్లొందు పైనికడకములు పనిచేయుచున్నది. నూదాకునుండి కొన్ని దళములు లూకాయను చేరినవి.

దక్షిణాఫ్రికా
ట్రాన్స్వాలునందలి బ్రిటిషు ఇండియనులు.

అందఱు, మార్చి 28:— కేఫ్ టౌను యూనియను నుండి రమనందు ట్రాన్స్వాలునందలి బ్రిటిషు ఇండియనుల కష్టములను గూర్చి విచారించుట కొక యువసంఘమును సెలకొల్పుటకు తీర్మానింపబడినది. 1885-వ సంవత్సరము భారతీయుల మూలముగా ఏషియాభూమి వాస్తవ్యులు లిమిటెడ్ లయబిలిటీ కంపెనీలుగా నేర్పడి అప్పులను సంపాదించుకొనగూడదను కాననమును తప్పించుకొను విషయమును గూడ యోచించవలెనని సర్ తామస్ వాల్ అనుభూతి సవరణ నుపసాదించెను. లై సెన్సుల నియమలలో ట్రాన్స్వాలులోని పురపాలకసంఘములు భారతీయులకును ఇతరులకును భేదమును పాటించుచుండెనని ఉపసాదకులు చెప్పి ఇటీవల ఒక పురపాలకసంఘమునకు గోల్డ్ బుక్ లింద ఒక భారతీయుని తన పావుల కట్టి వేయవలెనని ఆజ్ఞాపించిరి. ఇతర భాగములందును ఇట్లే చేయుదురేమో అని భయపడుచున్నది.

బహేరియా రుమ్మా సంబంధములు

తెల్లెను, ఏప్రిల్ 8:— మూర్ఖాని ద్వితీయ కట్టు వ్రాయుచున్నది:— రుమ్మాతో కొడంబడికను తేసికొనుటకు బహేరియా గవర్నరు మొట్టమొదట రుమ్మాతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల నడపుచున్నాడు. విశ్రమించిలివారు తగినంత సామగ్రి సంపాదించు సంకల్పమును, రుమ్మానా రావారసామగ్రి నిచ్చెదమని విశేషముగ జెప్పుచుండుటయు దీనికి కారణము.

క్రైస్తవ మొక్కలు.

తెల్లెను, ఏప్రిల్ 8:— రూపాయ మండలమునందలి సమ్మె కట్టు క్రైస్తవరకు వ్యాపించినది. అచట 1,20,090 గురు సమ్మె కట్టిరి. హంబాల్ మండలమునందలి గనిపనివారు లొక్కమారు గ సమ్మెకట్టులో జేరుచున్నారు. రూపాయ గనిపనివారుల పత్రిక నిధులు వని నాపిజేతులను సేసి ఆజ్ఞాపించిరి. 10 వ తేదీని గోతులన్నట్టి మండలిలో నుంచవలయుననియు వారాజ్ఞాపించిరి. ఇందువలన గోతులలో నీరెక్కడ చేరవచ్చునో యని భయపడుచున్నది.

రూపాయ అల్లరులు

తెల్లెను, ఏప్రిల్ 4:— రూపాయ మండలమునందలి సమ్మె కట్టులవలన గలిగిన అల్లరులను బట్టి కమ్యూనిస్టుల పోబల్యము గనిపనివారులలో చాలవరకు వ్యాపించినదనియు, వారిలో సగముమందికంటె పెక్కుమంది సమ్మెకట్టిరియు విశదమగుచున్నది. కట్టుదారులు తిరిగి పనిని ప్రారంభించుటకు కోరబడిన వరకులలో చాలినంత ఆహారసామగ్రిని తీసికొని రావలయునని నాసిస్టి జనులకును కత్తిరిక వ్రాయుచున్నది.

రుమేనియా కలహము ; స్ట్రెట్సు సేనాని

పార్లమెంటు, ఏప్రిల్ 8:— అధికారి ప్రకటనము:— సభ వారానికొకటి సమావేశమగునట్లు గూర్చి రుమేనియనులకు సాంగేతములను కలహము వచ్చుటవలన దాని సంగతి సందర్భముల సరయుటకు మిత్రులందరి ప్రభుత్వముల తరపున కృషి జేసి దాని బుధాపెట్టన కరుగుచున్నాడు.

పోలండు జర్మనీ వ్యవహారములు.

కోపను హేగను, ఏప్రిల్ 8:— పోలండు దాంజిగురకు విడియుటను గూర్చి మార్చి 8 ఫాకుగారిలో మాట్లాడునిమిత్తము హేగ ఎర్స్ బెర్న్ గారును అరుగురు జర్మను ప్రతినిధులును స్వాగతమునకు వచ్చిరి.

స్పెయిను - నానాదేశ సంఘము.

పార్లమెంటు, ఏప్రిల్ 8:— స్పెయిను నానాదేశ సంఘమున జేరిగోరెను.

దాంజిగు సమస్య.

పార్లమెంటు, మార్చి 30:— తరము విశేష కార్యాలయము వారి కిట్లు తెలియజేయు:— ఫ్రాన్సిక దిస్తునందను సరఫరావలన జర్మను అధికారు లతిహాగమాకతిలో చూచుచున్నారను అంతే నిజమో యబద్ధమో చూచి రమ్మని కొంతమంది పోలిషు అధికారులు దాంజిగున కంపబడిరి.

జర్మనీ

స్వా స భ.

పార్లమెంటు, ఏప్రిల్ 8:— స్వా సంజేము:— మార్చి 8 ఫాకు గారును జర్మను ప్రతినిధులును నిన్నటిదినము పరస్పర సమావేశమైనది. ఆసమయమున మార్చి 8 ఫాకుగారు ఎర్స్ బెర్న్ గారికి మిత్రులందరివారి తీర్మానముల తెలుకపరచిరి.

బోలెవిష్టులు; మాంగేరీ.

కోపను హేగను, ఏప్రిల్ 8:— బుధాపెట్ట సంజేము:— అధ్యక్షము 30000 మంది రెడ్ గార్డులను పోక ప్రతిష్టాపన సెలకొల్పిరి.

ప్రముఖుగారి కేసు

కోపను హేగను, ఏప్రిల్ 8:— తెల్లెను సంజేము:— కేప్టెన్ ప్రముఖుగారి కేసును విచారించ నియోగించబడిన కమిషను తమ నివేదిక నర్పించిరి. ఆ ప్రమాదమువలన అంతర్జాతీయ శాసనముల కట్టి భంగమును గలుగలేదని చెప్పి తమ అంత త్వరగా విధింపబడినందులకు విచారమును వెలిపిరి.

ప్రాఫసరు న్యూకింగుగారి అభిప్రాయము.

తెల్లెను, ఏప్రిల్ 4:— కేప్టెన్ ప్రముఖుగారి హత్యకేసును విచారించిన జర్మను పరిశోధక సంఘావ్యవస్థలగు ప్రాఫసరు న్యూకింగుగారు తీర్పును బలపరచును నెడ వాజ్మూలము నిచ్చుచు చాల అత్యధికములగు సంకతుల సెప్పుకొనుచున్నారు. పరస్పరత సభన పరస్పరత జర్మనుల ప్రాతినిధ్యసభక తలచు నెడల యుద్ధపుయయున తా మొనరించిన మహాదారులులగు కృత్రిములకు జర్మను లెంతమాత్రమును మనస్తాపము నొందవలెనని గ్రహించవలసినవస్తువు. ఆమెరికా పత్రికలలో లొక వ్యాసవాదిని నియమింపగోరుటను, జర్మను విశేషము కార్యాలయమువారు దాని బలపరచుటయును, కేప్టెన్ ప్రముఖుగారి లొక బుక్కును జూడకపోవుటయును, బహిరంగయుద్ధ విచారణలకు దీనివరకుకు నెట్టి నీ విధింపవలగు నను సైనిక శాసనము లుండుటను, బూజిములో బహిరంగయుద్ధము లేనిదే యచట నీ కేసు విచారించబడుటను అంగీకరించును, ఈ ఘోరకృత్యము జరిగి 18 మాసములైనను ప్రాఫసరు న్యూకింగుగారింకను ఆతిత్తునుగూర్చి అన్వేషణ తలచుటకు నీలులేదని ప్రకటించుచున్నాడు.

బేలొకూన్ గారు

తెల్లెను, ఏప్రిల్ 4:— ద్యూటిక్స్ పేజీని తెలుటంగు ప్రతీక ఇట్లు తెలియజేయుచున్నది:— మాంగేరీ విజయగ సర్వాధికారిగ నున్న బేలొకూన్ గారు పెక్కుమందితో గలిసి మూర్ఖునిచ్చి జేరిరి.

జర్మనీ బాధ్యత.

పార్లమెంటు, ఏప్రిల్ 8:— ఎకోడి పార్లమెంటు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. జర్మనీదేశము వెంటనే ఆయులకులకొట్ట ప్రాంతం లను నష్టపరిహారములకింద చెల్లింపవలయుననియు, వివిధములగు సెన్సాటివీలను, సామగ్రిలను వర్తక వాకలను 30 కొట్ల ప్రాంతం లకు హామీగా నుంచవలయుననియు నలుగురి సభ్యులు సభ తీర్మానించెను. ప్రారంభసంధివరకు లండు నష్ట పరి హార ము ల మొత్తము 50 తియ్య వివరింపబడలేదు. కాని ఎర్స్ బెర్న్ జర్మనీ నష్టపరిహారములను జెల్లింపవలసియున్నదియు లిట్లుజేయబడును. ఏవంతవరకు మెంత సామ్యము చెల్లింపవలయు నదియు నిశ్చయించుట కొక సంఘము సెలకొల్పబడును.

జాతీయవిద్యవారము.

గోవిందప్ప నాయకవిధిలో నల్లా సాందర్భము

మహానుభావు.

ఏప్రిల్ 6వ తేదీ నుండి 14 వ తేదీవరకు ప్రసిద్ధి చెందిన సభలవారిచే 9 నాటకములు గానింపబడును.

9 వ తేదీ బుధవారము కేనిలూస సభవారిచే 'ఫాల్ ఆఫ్ విజయగర్' నాటకము తెలుగుభాషలోను,

10-వ తేదీ గురువారము జరుగు నాటకము తరువాత తెలుగుబడును.

11-వ తేదీ శుక్రవారము పేక్సియర్ క్లబ్బువారిచే 'మాక్స్' నాటకము ఇంగ్లీషు భాషలోను.

12-వ తేదీ శనివారము క్రిష్టియాల సభవారిచే సావిత్రి నాటకము తెలుగుభాషలోను.

13-వ తేదీ ఆదివారము సిటీ ఎక్స్ ప్రెస్ క్లబ్బువారిచే 'నామెట్' నాటకము ఆరవభాషలోను.

14-వ తేదీ సోమవారము గణపతివిలాస సభవారిచే వి ఆచ్ లవ్ అను ఆరవనాటకమును పరిదర్శించబడును.

ప్రవేశకట్టుములు.

ప్రతిదినమునకు	9	దినములకు
రిజిస్ట్రేషన్	రు 8	రు 15
ముద్రాతికరగతి	రు 2	రు 10
లెండవతికరగతి	రు 1	రు 5
గాలరి	రు 8	రు 3

10-వ తేదీ నాడు మాత్రము విశిష్ట ప్రదర్శనము సాయం 5 గ 8 నిమిషములకు ప్రారంభించబడును. మిగతన్ని ప్రదర్శనములు ప్రతిదినము రాత్రి 9 గ 30 నిమిషములకు ప్రారంభించబడును.

మద్రాసు స్టాలుకానుకోర్టు దాఖలు

దావా నెం 10945 of 1918

వాది: బర్మా ఆయిల్ కంపెనీ లిమిటెడ్డు

మర్నీ (1562)

ప్రతివాదులు: యెడ్లపూడి బాలయ్య వరై రాజు

పి. పిచ్చయ్య శ్రీలక్ష్మీనిలాస మోటారుసర్వీసులో భాగస్వామి సాకిక కండువూరు స్టేషన్లో.

మీ మోటారుకంపెనీ అవగా శ్రీలక్ష్మీనిలాస మోటారు సర్వీసుకు యానాము మోటారు చమురు కొత్త వరై రాజు 1916 నుండి మీ నెల మొదలు 1917 నుండి సెప్టెంబరు వరకు నష్టము చేసికొనుట మీ కంపెనీలలో చేరవలసి మొత్తం రూ 687-6-4 అవగా నిల్వ ఆకాంక్షికి చేరవలసిన భాగము మీమీదనున్న యితర ముద్దాయిలమీదనున్న దావా దాఖలుచేసివున్నాడు. నడవదావా యేప్రిల్ నెల 16 తేదీన మద్రాసు స్టాలుకానుకోర్టులో మూడవజడ్జివారి వద్ద నడవతా 16 వ విచారణ చేయబడును. గనుక తాము చదవ తాత్ఖిస సదరు మూడవ జడ్జివారియెదుట 10½ గంటలకు హాజరుకాలమును. లేనియెడల సదరు దావా తమమీద యెక్కిపార్చి జడ్జి చేయబడును.

1919 నుండి యేప్రిల్ నెల తేదీ 25 కొత్తవారి వ్రుత్తరపు చేరకు.

ఎస్. రంగారావు, వాదికీ.

7-4-19.

స్టానల్ అమ్మకము.

మద్రాసు ఆర్మీ క్లోకింగు ఫ్యాక్టరీ వారివద్ద నుమాను 30 అంగుళములు వెడల్పుగల 12300 గజముల జపాన్ వైట్ గాజు స్టానల్ అమ్మకము నకు సిద్ధముగా యున్నది. ఈ నెల 25 వ తేదీ లోగా మొత్తమునకు గాని లేక 50 గజములకు తక్కువ కాకుండా గాని ఆర్డరుల మంపుకొనవలెను. ఫ్యాక్టరీల యొద్దను స్టానల్ ను రవాణా చేయుటకు గాని చెప్పవులలో ఏ భాగములో చైన ఇచ్చివేయుటకు గాని ఆర్డరులందు చెప్పబడవలయును.

ఫ్యాక్టరీ బండిచార్జీలు ప్రత్యేకముగ నిచ్చుకొనవలెను.

మదరాసు శాసనసభ.

శ్రీశ్రీయశస్విన్య ముద్రించగా మిగిలినది.

జ్యో. జట్టును జవానర్ రీర వ్యాయము.

మూ॥ వెంకటకతిరాజుగారు

18. ఆర్థిక అంశములను, శరీరములను పండితీయి
లో నందునట్లు కాపాడుకొనటము విద్యార్థులను అలవాటు
జేయుటకు, పాఠశాలలోని వ్యాయామోషాధ్యాయులకు
జీతబృహద్య కేర్పాటుకు జవానర్ వ్యాయామోషాధ్యాయుల
కేర్పాటుకలె నని యీ సభవారు నూచించుచున్నారు.

ఈశ్రీర్యానము ఒక చిన్న విషయమే అయినను, భారత
వ్యవస్థను కల్పించుకొను క్రమేనది. ఈ శరీరవ్యాయామము
యొక్క అవశ్యకత ప్రామాణ్యతయను ప్రభుత్వము వారికే
గాక, ఈ సభలోని అసభికారసభ్యులకు కూడ తెలియబరచ
వలసినదని నేను తలచుచున్నాను. శరీరవ్యాయామమునకు భవము
ఈయనలెదని నేను కోరెదనట్లు పల్లెటూ ఇకపూర్వకొ దైర
క్రమగానూ, ఈ విషయమై అలోచించెద రనియు, కొంత వసతి
విస్తరచెద రనియు నుడిచిరి. ఈజవానర్ శరీరపరిశ్రామము యొ
చట నేర్పిన, అనూహముతో నూడవలసిన అవసరములేదు.
ఒకప్పుడు కాపాడెదలెదల జేవమునకు బలము ఉండవలయును.
మనజేతములో విద్యార్థులలో శరీరబలము క్రమముగా క్షీణిం
చిపోవుచున్నది. నేను చెప్పినది యేమనగా, భారతీయయునకు
కుటు బలవంతులను, ఆత్మరక్షణ జేసికొన గలిగినట్టివారగున
నందుటకు కోరుచున్నాను. ఈజాతీయదర్శనము అసభి
కారసభ్యు లెవరను వ్యతిరేకింపరని నేను తలచుచున్నాను.

మూ॥ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు

ఈ శ్రీర్యానమును బలపరచుచు క్రమముగా మన విద్యా
భవములలో అధ్యసించుచున్న శరీరవ్యాయామము చాల
కలుకు యువకులకు లాభము జేసినది. నేను కాళిబొత్తి (ఫుట్
బాటు) పెన్నిను చూపుచు పాశ్చాత్యదేశము నిరసించు
వాడను గాను. కాని ఆత్మరక్షణకొరకు మన యువకులకు
క్రొత్తకట్టె ఏర్పరచుట అత్యవశ్యకము. ఆత్మగౌరవమును
పాఠశాలము పొందవలయు నన్న ఈ శరీర వ్యాయామము
అవరదీయము. ఈ శరీర వ్యాయామములో కొన్ని చిత్రమైన
మధ్యవిషయములు ఉండుటవలన, ఆత్మరక్షణకున, శరీరబల
మును వృద్ధిచేయుటకు జాజిట్టు లభ్యమింప వలసినదగును.
ఈ వ్యాయామము నిషయమై శరీరభవ నర్పించెదలెదల అభి
ప్రాయములు భిన్నమగును. ఈ వ్యాయామమును ప్రారంభింప
వలసినదని ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి.

మూ॥ లిటిలు హేలు

పాఠశాలలో ఏవిధమగు వ్యాయామము నేర్పనదియు
ఉపాధ్యాయుల యిష్టము ననుసరించుచున్నది. పాఠశాల
ముగా ఇచ్చట వాడుకలోనున్న క్రీడల నేయుండుట మంచిదని
ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము. ఉపాధ్యాయులు ఎట్టి
వ్యాయామము నిర్వహించియు నిర్ణయించుటకు ఒక మాన్యు
యను తయారుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు అలోచించుచున్నా
రు. మూ॥ వేంకటకతిరాజుగారు జవానర్ వ్యతిరేకి అవలంబిం
చుట మంచిదని నుడువుచున్నాడు. ఇరువురు వ్యాయామములు
దండకట్టు కట్టుకట్టు చూచుటకు అనందకరముగానుండున
గాని ఈవ్యాయామము కు స్త్రీకో గమనముగాదు. మాస్ట్రీయు
ధ్యమునందే. ఇది పాఠశాలలో నేర్పుటకు వీలుఅయినదిగాదు.
ఇష్టముచచ్చిట్లు వారకు నేర్పుకోవలసిన విషయము.

మూ॥ రా. బ. రంగాచార్యగారు ఈ శ్రీర్యానమును బల
పరచిరి.

మూ॥ బి. సి. నరసింహయ్యగారున, మూ॥ శివరావు
గారున ఈ శ్రీర్యానమును బలపరచిరి.

అధ్యక్షులు

ఈ విధమైన శరీరవ్యాయామమును అలోచించుటకు
వోపి రకగాని విద్యకాకివారు ఏర్పరచుచు అని ప్రత్యు
త్తర మిచ్చిరి.

ఈ శ్రీర్యానము ఉపసంహరింపబడెను.

విశాఖపట్టణము జిల్లా తిరుగ నెటిలుమెంటు జేయుట
మూ॥ బి. వేంకటకతిరాజుగారు

14. విశాఖపట్టణం జిల్లాను తిరుగ నెటిల్మెంటు చేయు
నప్పుడు యీ విషయములను యోచింపవలె నని యీ సభ
వారు కోరుచున్నారు.

(అ) రైతుల ఆర్థికముగూర్చి విచారణ జరుపవలె నని
నెటిల్మెంటు ఉద్దేశికి తెలియజేయవలెను.

(ఆ) ప్రజలు వేదశిల్పలో నుండుటకల్ల, యిరివరకు నిజే
దికలో నూచించబడిన వృద్ధిని చేయవచ్చు.

(ఇ) ఒట్టి వృద్ధిని కేయటకు నిశ్చయించుకొనెదలెదల అది
అసామయిక అస్తివై నూటికి 12 కంటె హెచ్చు ఉండ
నూడదు.

(ఈ) పెరక భూమిలొట్టి ఒకేమోస్తూ గూపా
యకి రి కలాల వృద్ధిని కేయట మనశేయవలెను.

(ఉ) వేదశిల్పదారిలవై అసెన్ మెంటు వృద్ధినిచేయ
రాదు.

(ఊ) వాటి యువయోగమునబట్టి యీ జిల్లాలో గల
నీటి అధారమున, యిరివరకున్న 4 కరకులకు మారు 5 కర
గతులగు విభజింపవలెను.

(ఎ) నర్వసిద్ధి తాలూకాలో 2, 3, 4 కరకులగు
విభజింపబడిన నీటి అధారములను 3, 4, 5 కరకులగు
భావింపవలెను.

(ఏ) రెండవవంటవై అసెన్మెంటును తప్పని పరిగా
కాక పుష్కతి ప్రకారము చేయవలెను.

(ఐ) నర్వసిద్ధి తాలూకాలో సముద్రపు సమీపమునం
దున్న పెరకభూములవై అసెన్మెంటు మిగుల నున్నతొకగు
నన్నది. కాబట్టి దానిని తగ్గించవలెను.

(ఒ) పాలకొండతాలూకా కొట్టిన, తలగారి, నీర్లం,
వంగర, ముగ్గురు గ్రామముల నీటి అధారములను వాటి నీటి
వసతినిబట్టి 2, 3, 4 కరకులగు భావింపవలయును.

పంటవైద్యము.

1564

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్సు

కెన్నడెన్ తేక్, ఎన్నూరు, మద్రాసు.

ఈ రణవైద్యము ఏకారణము చేకవైన పండ్లను పెరికి
నేయవలసి యుండెన నొప్పిలేకుండ పీకేయవలెను. బలహీన
మైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట నందుగల పం
డ్లను బంగారుచేత మూయుట, కల్లు క్రొత్తకట్టుట, ఇంకను
పండింపబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతనవైద్యకాస్త్రప్రకా
రము మిక్కిలి కట్టుకట్టాకి చికిత్సచేయ ముందగు వచ్చి
యున్నాము. పండిని తీయవలయునొప్పిలేక నేతీయవలెను.

అమృతాంజనము

చక్కని దబ్బీతో సహా నీసా 1-కి నెల 0-8-0
సువాసనగలిగియుండును.

విజేతములలో కూడ దీనిని వాడుచున్నారని
అమృతాంజనము దీపో, మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యొ దాంధ్ర మహాజనసభలయందలి
సభ్యుల సంఘాభ్యుదయ, సభాభ్యుదయ, యువవ్యాస
ములు, వారి చిత్రపటములు, సభా శ్రీర్యానములగుంపు.
జల దున్న 1-8-0. పోస్టేజీలేము.
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కా శాస్త్రాలయము, 7, తంబుకెట్టిబ్బి,
మదరాసు.

రంగుల చిత్ర పటము

నతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.

వి. పి. శర్మల ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా శాస్త్రాలయము,
పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

Torch Light Dacoity.

CALICUT, April 7.

Information has just been received here of a
torch light dacoity that was committed at about midnight
on Tuesday last in the Illom of Kottayil, Nambudripad
in Thirikkaneppuram Amshom, Ponnani Taluq. According
to the details received a band of about twenty-five
dacoits armed with torchlights, sticks, knives and axes
entered a house by breaking open the doors on either side
of the house inflicted injuries on two young Nambudiris
who are now under treatment in the local hospital. The
dacoits have carried away property worth about Rs.2,000.
The Sub-Magistrate of Ponnani and the local Police are
now on the scene investigating the crime.

Two Russians in South Africa.
Questions in House of Assembly.

LONDON, April 1.

CAPETOWN.—In the House of Assembly Sir Thomas
Smartt asked how Russians M. Papiyevsky and M. Sosnovick
who were at present lecturing in South Africa obtained
their passports when many South Africans found extreme
difficulty in returning to the Union. Sir Thomas Watt,
the Minister of the Interior, replied that the Russians one
of whom was an Ex-member of Kerenky's Government
other a journalist, were obliged to leave Russia via Uk
raine, Asia Minor, and Mesopotamia where they obtained,
British Military Passports Mr. Richardiz Ficharot,
nationalist, asked why the Military could give
passports in defiance of South Africa's Immigration Laws.
Sir T. Watt replied that South Africa could prohibit land
ing of any person who was regarded as undesirable.

Territorials in India.
Mr. Guest's Reply in Commons.

LONDON, April 1.

In Commons Brigadier Croft asked the approximate
number of Territorials who landed in India in 1914, who
had seen active service Mr. Guest replied that figures
were not available at present and in view of the pressure
of work in Record office a return could
not be prepared at any rate at present.
Mr. Croft suggested that a large majority of these
Territorials had seen active service. Mr. Guest replied
that he thought a great many more had seen active
service than in the opinion of the public.

China & Peace Treaty.
Complete Autonomy Claimed.

LONDON, April 6.

PARIS.—Havas Agency states that long communi
cation issued by Chinese Peace Delegation in Paris, calls
for nullification of famous twenty-one demands and
abrogation of treaties of 1915, is being incompatible
with the principle of the League of Nations. China claims
complete autonomy to direct her own destiny, and
points to irreconcilable raising its head to Korea, Manchur
ia and Shantung.

Rebuilding the old World.

Mr. Lloyd George who has been interviewed by the
French Press begs public to give the Council of Four
another fortnights credit which is not too much for
those who have assured gigantic task
of rebuilding the old world. Agreement
will soon be reached on every question
concerning Germany. The French press generally is more
optimistic and says: The council has reached decision
on Military neutralisation of the left bank of the Rhine
and cession to France of territorial rights over the Sarre
coalmines. Regarding the reparation, the French papers
allege that out of every years contribution by Germany,
France will get 55 percent. This annual payment will
vary in amount each year. The exact sum being fixed
by experts every twelve months.

Women as Pleaders.
Burma Educational Syndicates Important
Decision.

BANGCOON, April 7.

The Burma Educational Syndicate have considered a
letter asking whether it is open to women to compete in
the examinations for pleaders as advocates or whether if
successful they can practice as lawyers. They have
decided to reply that the syndicate do not
consider it necessary to deal with this
question in the abstract. The matter
will be considered if any female candidate should apply
for admission.

Deaths from Influenza.

Seventeen influenza deaths were reported on Saturday
and Sunday out of a total of 94.

Closing of Press Bureau
A Misunderstanding Cleared.

SIMLA, April 7.

A misunderstanding seems to have arisen as to the
exact meaning of the Reuter message dated London 2nd
April communicating the statement of the Press Bureau
as to the date of its closing. The second sentence
of this message should have been connected with
the first by a comma followed by the word "it". It will
then be clear that the censorship referred to in the
second sentence is only that exercised by the Press
Bureau, viz. the Press censorship and that the message
does not refer at all to any other censorship neither to
cable nor to postal censorship as neither of these forms
part of the functions of the Press Bureau.

BANGALORE, April 8.

This evening an affray took place at the
Cantonment Railway Station between the Railway
Police and a few sepoys of the 75th Carnatic.
It would appear that some sepoys who
had been at the station making purchases from shop
there had an altercation with a constable and wanted to
assault him. It is stated that the constable was dragged
to Lines and beaten. The Chief Inspector Mr. Roberts and
the Assistant Provost Marshal were on the scene and
arrested 8 sepoys. Two Constables were sent to the Bow
ring Hospital to be medically attended to.

Belgian Congo.
Promotion of Aerial Service.

LONDON, April 4.

PARIS.—Havas Agency states that the Syndicate of
Great Banks and Industrial Companies in Brussels, Liege
and Antwerp has been formed to promote creation of
vast aerial fleet on Congo, conveying passengers and
colonial produce to coast from most extreme points of
dark continent.

The Peace Treaty.
To be Ready by 14th April.

LONDON, April 4.

It is stated yesterday that Allies hope to have the
treaty ready on April 14th, summon German delegates
to Versailles on April 20th.

The Satyagraha Day. Mourning Throughout India.

Lucknow.

LUCKNOW, April 7.

Sunday the 6th was observed as a mourning day throughout the city of Lucknow. Every shop of the city including cantonments was closed, and all business suspended since the morning. Hindus and Mahomedans both fasted. In the evening a monster meeting of the citizens of Lucknow was held under the auspices of the local Satyagraha Association to condemn the Rowlatt Act. The crowd was estimated between 25,000 to 30,000. All the leading citizens took part in the meeting. Nawab Zulqader Jung presided, and delivered a most suitable speech prepared for the occasion. He pointed out how unfair it was for the Government to pass the Bill in face of the unanimous non-official opposition. He however, pointed out that the good which came out of the passing of the Bill was an unexpected unanimity between the Hindus and Mahomedans. He prayed to God that this unity might last for ever for the good of the motherland. The first resolution protesting against the Rowlatt Act and requesting the Secretary of State to withhold his assent was moved by the Hon'ble Pundit Gokaran Nath Misra. The Pundit pointed out the helplessness of his countrymen and said that the Act was quite uncalled for. He pointed out how drastic the provisions of the act were, and asked the people to raise their voice against a law which had been passed without the support of a single Indian. Such a law he was sure could not remain on the Statute Book for any length of time. The resolution having been seconded by Mr. A. P. Sen and supported by other gentlemen was carried unanimously. The second resolution expressing indignation at the action of the authorities of Delhi and offering sympathy to the innocent who had been killed and wounded there, was moved by Rai Bahadur Dr. M. N. Oudagar. Babu Rama Chandra seconded it. The third resolution praying for the long life of Mr. Gandhi and expressing sympathy with the Satyagraha movement and the fourth resolution approving the action of Mr. Jinnah in resigning his seat on the Imperial Council and imploring the non-official Indian members of the said Council to act similarly were put from the chair and carried. The President was authorised to send by wire the first resolution to the Secretary of State and the Viceroy. The meeting was then dissolved with a vote of thanks to the chair. In spite of the large crowd absolute order prevailed at the meeting.

Allahabad.

ALLAHABAD, April 7.

The Satyagraha day passed off quietly in Allahabad. At a mass meeting last evening Pandit Madan Mohan Malaviya delivered an impressive address to the audience numbering several thousands. He said that by remaining true to their pledge they could force the Government to act in accordance with the will of the people, and expected them to remain firm in their determination and to perpetuate the Hindu-Muslim unity created at Delhi. Resolutions were passed requesting the Secretary of State to veto the measure and calling upon the Government of India to appoint a Commission to enquire into the Delhi affair and to punish those responsible for it.

Karachi.

KARACHI, April 7.

The Satyagraha day was observed in a most solemn manner at Karachi. All business centres and shops in the city and camp remained closed, and the day was dedicated to prayer and fasting. There was a Satyagraha procession in the morning, the people numbering about 20,000. A public meeting of 30,000 was held in the evening to protest against the Rowlatt Act, and passed a resolution appealing to the Secretary of State to withhold his assent. The city throughout the day presented the appearance of being in mourning. The procession was a very peaceful one, and was accompanied by only one police man, one inspector and one sub-inspector.

Another Account.

The National protest day was celebrated yesterday by a procession in the morning and a public meeting. Most of the shops in the city were closed as a result of organised campaign of persuasion and coercion during the past few days. The Gariwalas took a holiday, but the trams were running throughout the day, except for a temporary suspension while the procession was passing. The procession was not a very imposing affair, starting with only about 1,000 people, but swelling to about 10,000 during its two hours progress. There was no untoward incident. The Collector of Karachi, Mr. J. R. Martin, and the District Superintendent of Police were busy during the whole morning, supervising the procession. The Karachi Food Controller arranged for the slaughter of thirty beasts, and a fair supply of vegetables, which were available later in the morning, but many European residents who had not taken the precaution to purchase supplies on Saturday, fared rather badly. An open air public meeting was held at night attended by about 10,000 people, including good many Mahomedans and the usual resolutions were passed. The meeting was quite orderly and dispersed quietly. The City had been placed out of bounds for all troops and four cinema theatres, owned by Indians, were closed throughout the day. The Palace Theatre, however, which is in the Cantonment, gave two performances, instead of the usual one, to crowded houses, mostly Indians. While food shops were closed in the city, the liquor shops remained open, except for a few minutes while the procession passed. The Cantonment were quiet throughout the day, except for the unusual number of football players on the vacant spaces. Most of the shops were usually closed on Sunday, but others were open as usual, with a few exceptions, or closed for a few minutes only in response to the entreaties of visiting deputations of Home Ruler. The Empress Market which supplies the Cantonments and the Civil Lines, was open, but there were no sellers. The whole stock of meat was bought up by Home Rule leaders and parted away outside the city, but the cart were raided on the way by poor people of the Lyri and Translyri district.

A Mass Meeting.

BOMBAY, April 6.

A mass meeting of the citizens of Bombay was held this evening Mr. M. A. Jinnah presiding. As the place near the French Bridge proved too limited to accommodate the vast crowd collected there two open air meetings had to be held at two different places. Resolutions were adopted protesting against the passing of the Rowlatt Act against the unanimous opposition of the people and asking the Secretary of State to advise His Majesty to withhold his assent. The important speech of the evening was by Sir Dinshaw Petit who said that appeals from all parts of India having fallen on deaf ears their next step was to appeal to the Secretary of State to advise His Majesty to withhold assent. Measures like the Rowlatt Act, the speaker emphasized, could not but weaken the tie existing between India and the Empire. In conclusion the speaker said it was their bounden duty to get the Government to drop these measures. Among others who addressed the meeting were Messrs. Gandhi Patel, K. Natarajan, B. G. Horniman and Mrs. Sarojini Naidu and Mr. Baptista. Mr. John Scurr was present at the meeting.

Delhi Quiet.

A message received late on Sunday night in Simla reported everything perfectly quiet in Delhi.

Untoward Incidents.

CALCUTTA, April 7.

Two untoward incidents are reported to have occurred in Calcutta yesterday evening during the Satyagraha demonstration. It is said that while about four hundred demonstrators were returning from the meeting in front of the Bristol Hotel some water had been thrown at them from the hotel balcony. Another account says that a small flower tub accidentally fell. Immediately the mob rushed towards the hotel threw stones and smashed the big arch lamp underneath the balcony and some window panes. The police arrived in large numbers and the crowd disappeared. Later in the evening at Colootola the mob rescued two Ooriya accused from the custody of a head constable and a constable. The policemen resisted, whereupon they were severely assaulted by the crowd and were removed to the Medical College Hospital.

Vizagapatam.

(From a correspondent.)

VIZAGAPATAM, April 7.

The Satyagraha Day was most solemnly observed yesterday. All shops and business houses were closed. Only vegetable fruit stalls were open. Many fasted. Prayers were offered in all temples and Mosques. The Ramilla Committee arranged special prayers in all mandirams. In the evening a public meeting was held on the Beach opposite the Town Hall about three thousand amongst all classes and professions attended in. Mr. Bangarish Pantulu, Vakil, was unanimously elected president. The proceedings were opened with prayer. After presidential remarks resolutions praying His Majesty's exercise of royal prerogative to remove the Rowlatt Act and offering support to the Satyagraha Movement passed the proceedings were conducted entirely in Telugu. Pandit Ramachandrasestry and Mr. Sundararao addressed the audience on the subject. Perfect discipline, and silence was maintained throughout.

Berhampore.

(From our own Correspondent.)

BERHAMPORE, April 7.

Berhampore observed enthusiastically the Satyagraha Day. This morning a procession paraded the streets with Oriya Telugu Brahmin sankirtan parties. The Hindu and Muhammadan shops closed. Butchers and Jutkavalas ceased work supporting ahimsa. In the evening there was a great meeting in the Maidan. There was a crowded attendance. Mr. Ramanujaswamy Vice Chairman of the Municipality presided, and the Oriya Editor of the "Asha" moved the resolution protesting the Rowlatt legislation and praying the Secretary of State's intervention desiring harmony between the rulers and the ruled and peaceful progress under civilised Government. The Vice-President, of the District Board, Rai Bahadur Venkateshwar and Rai Sahab Patro, leading Vakils Messrs. Venkateshwar and Pattabhiramayya supported the resolution. Numerous non-Satyagrahis also fasted. The closing of bazars was unprecedented.

Rajahmundry.

(From a Correspondent.)

RAJAHMUNDY, April 7.

The Satyagraha Day was solemnly and successfully observed on a grand scale by Rajahmundry public. Early this morning large numbers bathed in the holy waters of the river Godavary. Prayers were offered in temples and mosques. A big procession worshipped in the Markandeya Swami Temple, marched through the streets chanting national songs and hymns. People observed fasting. All shops, bazaars and markets were closed including Mohamedan shops, hotels, and coffee hotels. Even the coolies and bandies did not work. Playcards were posted. Hand Bills 5,000 were circulated; every house enjoining the Satyagraha observance. The whole town observed the humiliation day. In the evening an open air meeting was held attendance was over six thousands. The whole compound (?) surrounding the Veranda, Balcony, Roof and trees were filled to overflowing. Mr. K. V. R. Swami, Barrister, Municipal Chairman, presided. After describing the invaluable services of India to the Empire during the critical war, he said that the Rowlatt Act was the reward thereof. Babu Bepin Pal spoke describing the revolutionary movement, said that repression leads to lunacy and to suicide in individuals. He stated that the Rowlatt Legislation cuts the root of the British Justice, the bedrock of the British Rule in India. Passive resistance, he said was possible only in a subject people under a Foreign Civilised Bureaucracy. Several resolutions were passed condemning the Rowlatt legislation appealing to the Emperor to veto the same, authorising the chairman to cable to Mr. Montagu giving hearty support to the Satyagraha movement, conveying to Mahatma Munshiram sympathy for the Delhi outrage, and congratulating Mr. Mohamedali Jinnah on his courageous resignation of this Imperial Legislative Councillor-

ship. Stirring and eloquent speeches were delivered in Telugu by Pandit Chitkamarti Lakhminarainham and Messrs. Umra Ali Shah, Narayanbab, and Appanna Sastri. Kaviraj Sripada Krishnamurti Sastri read some Sanskrit eulogies. The meeting closed with a vote of thanks to the chairman and Babu Bepin Pal, appropriately proposed by Mr. Solasu Eapaniah Vakil and Municipal Councillor. The Satyagraha celebrations were unique and successfully conducted.

Babu Bepin Chandra Pal.

Lecture on Present Outlook.

Babu Bepin Chandra Paul arrived by mail on Saturday. He was received amidst cheers, taken in procession through the main road, and garlanded. In the evening he delivered an open air lecture on the present outlook. The audience numbered four thousand. Mr. G. Ramachandra Row M. A., Municipal Councillor, presiding, introduced Babu Bepin Paul said that the new Andhra Renaissance traces its origin to Mr. Pal's last visit in 1907. Mr. Pal had been His Majesty's guest twice, once for refusing to give evidence against, Aurobinda Ghosh in "Bande Mataram" prosecution. He was again convicted for the sin of patriotism, and the crime of Nationalism. Mr. Pal is the greatest living Indian Crator. Bepin Pal rose amidst thundering cheers and delivered a highly eloquent and impressive speech lasting ninety minutes. He referred to the growth of India's political ideal during the last dozen years from absolute autonomy to Self-Government within the British Empire, the result of the outlook and his constant contact with statesmen of Europe, America and Asia in late Mr. Stead's house. He described the India's magnificent assistance to Britain during the war, actuated by the Indian instinct of chivalry but not expecting mercenary reward. He said that Government for India was necessary more for the preservation of the British Empire itself. He described at great length the proceedings of Peace Conference and said it was a joint stock limited liability company of the five great powers. The immediate Indian economic outlook he said was very gloomy, and described graphically the future English explanation of the Indian economic resources based on the combination of capitalistic and state agencies, profit sharing and state partnership. For private capitalistic combination he gave illustrations of Rally Brothers, the Government of India Company and the Madras Government Company. The meeting closed with thanks to the lecturer and the President who were garlanded.

Disobedience of Civil Laws.

Prohibited Literature

Put on Sales.

BOMBAY, April 7.

The Satyagraha Committee advised that for the time being laws regarding prohibited literature and registration of newspapers may be civilly disobeyed. Accordingly a number of copies of "Hindi Swarajya", the Sarvodaya or Universal Dawn, the Story of a Satyagrahi all by Mr. M. K. Gandhi, life and addresses of Mustafa Kamel Pasha were publicly offered for sale this evening and found some ready buyers. The hawkers were all prominent Satyagrahis among whom were Mr. Gandhi, Mrs. Naidu, Mr. Sobani, Mr. Lakhimdas Tairase and others. All books sold contained signature of the hawkers. A number of unregistered newspapers mostly resembling ordinary posters and leaflets both in print and handwriting in Gujarathi were also sold. The hawkers also carried posters. There was no interference to the sale by the Police. Mr. Gandhi President and Secretaries of Satyagraha Sabha have issued a long notice to organise, regulate and control the sale of these publications. They in course of the notice write:—Satyagrahis should receive copies of prohibited literature for distribution. A limited number of copies can be had from the Secretaries of the Satyagraha Sabha. Satyagrahis should so far as possible write their names and addresses as sellers so that they may be traced easily when wanted by the Government for prosecution. Naturally there can be no question of secret sale of this literature. At the same time there should be no forwardness either in distributing it. It is open to Satyagrahis to form small groups of men and women to whom they may read this class of literature. The object in selecting prohibited literature is not merely to commit a civil breach of the law regarding it but is also to supply people with clear literature of a high moral value. It is expected that the Government will confiscate such. Satyagrahis have to be as independent of finances as possible. When therefore copies are confiscated Satyagrahis are requested to make copies of prohibited literature themselves or by securing the assistance of willing friends and to make use of it until it is confiscated by giving readings to the people from it. It is stated that such reading would amount to dissemination of prohibited literature when whole copies are exhausted by dissemination or confiscation. Satyagrahis may continue civil disobedience by writing out and distributing extracts from accessible books. Regarding the civil breach of the law governing the publication of newspapers the idea is to publish in every Satyagraha centre a written newspaper without registering it. It need not occupy more than one side of half a foolscap. When such a newspaper is edited it will be found how difficult it is to fill up half a sheet. It is a well known fact that a vast majority of newspapers contain much padding. Further it cannot be denied that newspapers articles written under the terror of the very strict newspaper law have a double meaning. A Satyagrahi for whom punishment provided by law have lost all terror can give only in an unregistered newspaper his thoughts and opinions unhampered by any other consideration than that of his own conscience. His newspaper therefore if otherwise well edited can become a most powerful vehicle for transmitting pure ideas in a concise manner, and there need be no fear of inability to circulate a hand-written newspaper, for it will be the duty of those who may receive the first copies to recopy till at least the process of multiplication is made to cover if necessary the whole of the masses of India and it must not be forgotten that we have in India the tradition of imparting instruction by oral teaching.

Mr. Karandikar who accompanied Mr. Tilak to England has arrived in Bombay.

Hindus and Moslems.

Striking Scenes at Delhi.

BOMBAY, April 6.

The "Bombay Chronicle" publishes a telegram from a Delhi correspondent stating after the usual Friday prayers at the Jama Masjid a funeral service was held in the same mosque for the souls of those killed in the Delhi riots. Thousands of Hindus, says the correspondent, on invitation by Mussalmans, went to the mosque and joined the funeral service. They were courteously accommodated by the side of the Mussalmans, and Swami Sardanand (Lala Munshi Ram) was also among them. The Swami was led by the Mussalmans to the holy pulpit and was by the common desire of the Mussalmans congregation, addressed the assembly. The Swami in the course of his address said that the hand of Providence was clearly discernable in the rearrangement of India's destiny. The same hand was bringing about a union of Hindus and Mussalmans such as had never been witnessed by history before, and it must needs be sealed in the most sacred manner in the house of God, the temple of Creator which the Mosque was.

The Caliph.

Continuing, the same correspondent describes another incident which happened at the same meeting. He states it was represented to the congregation by a Mussalman that since the Imam of Jama Masjid had ceased to invoke the Caliph's name in his after-prayer address (the Khutba) it was open to the congregation to refuse to follow his lead in the service. The Imam was also brought on the spot. It is asserted that a general resolution was adopted by the congregation to dispose the Imam of his privilege to lead the service.

The Delhi Tragedy.

Two more Wounded Died.

DELHI, April 7.

Two more wounded persons have died, and their funerals were accompanied by large processions to-day.

Memorial to the Fallen.

A public meeting was held this evening in Dr. Ansari's compound under the chairmanship of Swami Shirdhanand to raise a memorial to those fallen in the riots. A representative committee was formed with Hakim Ajmal Khan as chairman and besides one lakh promised by Seth Raghumal Lohias. Small sums were subscribed on the spot by large number of people. The form of the memorial will be decided later.

Mainpuri Conspiracy Case.

Further Proceedings.

ALLAHABAD, April 6.

In the Mainpuri conspiracy case proceedings before the District Magistrate, Mainpuri, Sub-Inspector Urza Husain deposed to having recovered from the house of a student of Mission School, accused in the case, a store of pistols, two swords, spear and some ammunition, also a bundle of leaflets printed in Hindi which had printed at the bottom in English "All-India Revolutionary Committee". These leaflets had each stamped on them words, "Kill the English and be free."

Ra. Man Singh Bahadur, Superintendent of Police, Mainpuri, then deposed to the recovery from the box of one Ram Narayana, a student of Agra Medical School, of what is alleged to be the form of an oath written out and signed by members on their initiation. This document, says the writer, devotes his body, soul and wealth to the service of his country and says:—"May the Sun may cease to give his heat and the Moon her coolness," but he will not be deterred from his purpose.

Delpat Singh, approver, described the commission of dacoities in Mainpuri and Etawah districts in which about 25 took part. Witness said the object of the society was to loot people in order to collect arms to give arms to poor people, to cause rebellion and turn out the British from the country.

Approver's Evidence.

ALLAHABAD, April 8.

In the Mainpuri conspiracy case Delpat Singh, approver, gave detailed descriptions of the dacoities committed by the members of the society who were nearly all students and teachers. Witness described the distribution of leaflets in Mainpuri and posting of them in various parts of the town, as also posting of them to several gentlemen, the addresses being written on covers with rubber types. Leaflets were posted to monitors of classes in various schools in surrounding districts. All this work of despatching was done in one of the accused's rooms.

Post of Appraiser in Burma.

Burmans only Eligible.

RANGOON, April 7.

The Chief Collector of Customs advising for applications for post of appraiser limits them to Burmans holding honours degree preferably in chemistry. Applicants from persons other than Burmans or from Burmans not fully qualified will not be considered. Salary starts at Rs. 200 rising to Rs. 500.

The Rice Market.

The rice market was again dull to-day. Big mill good in small quantities Ngasein were at Rs. 342-8-0 to Rs. 343-8-0 for April and Ngasein bazaar Rs. 342-8-0 for May. Bannam special were sold at Rs. 330 for April and Rs. 335 after the 20th April. Speculative transactions were 12,000 bags Meedon April Rs. 340, 10,000 special April Rs. 329-332 and 20,000 May Rs. 334-335. Paddy was firm at previous rates and arrivals still small. The belief in likely cessation of control before long still lingers and the prices have reached control maximum.

Sir Harcourt Butler gave a farewell dinner and dance on Sunday to Sir Henry Richards, the retiring Chief Justice.

Bengal Legislative Council.

Reconsideration of Village.

Self-Government Bill by Select

Committee.

CALCUTTA, April 7.

A meeting of the Bengal Legislative Council was held this morning His Excellency the Governor presiding. The only item of business before the Council was consideration of the Bengal Village Self-Government Bill. In this connection it may be remembered that when on the 18th February last Sir Henry Wheeler moved the bill as amended by the Select Committee to be taken into consideration the Hon'ble Fazlul Huq pointed out that there were on agenda 283 amendments to the bill and that the time of Council would be saved if the bill be recommitted to Select Committee for consideration in the light of amendments proposed to be moved before the Council. Mr. Huq formally moved a resolution to that effect. Sir Henry Wheeler on behalf of the Government opposed resolution which was however carried by a non-official majority, the non-official European members voting in favour of the motion, as they believed that instead of taking up time of Council if the bill be reconsidered by the Select Committee it would emerge in non-controversial shape with a very few amendments. Accordingly the bill was reconsidered by the Select Committee, but contrary to expectation the number of amendments in the list of business for the day was no less than 221. After 69 amendments were disposed of the Council adjourned till to-morrow.

Central Publicity Board.

Letter from H. E. the Viceroy.

SIMLA, April 7.

The following letter has been received by the Hon'ble Sir William Vincent President of the Central Publicity Board from Private Secretary to His Excellency the Viceroy.

As the Central Publicity Board is not closing, I am desired by His Excellency the Viceroy to convey to the newspaper press of India his grateful thanks for their co-operation in this campaign. It was the policy of the Board to work mainly through the existing English and Vernacular Press. The success of their work was therefore dependent on the assistance of the press. That help has been freely given. No request for assistance in the great work of spreading the truth was declined, and the success achieved has been in the main due to this spirit of co-operation. Although we cannot tabulate the results of the propaganda there is no doubt that the Publicity Campaign placed a considerable part in mobilising India's resources for the prosecution of the war to its successful conclusion.

Yours sincerely.

Indian Industrial Position.

A Step Towards Reformation.

LAHORE, April 7.

LONDON, March 25th.—The "Times" in connection with the industrial position says that the country has safely advanced one more step in the slow moving reformation. We have passed, says the journal, one danger point after another during the last two months sometimes by a very narrow margin. If during the worldwide social ferment this country do not keep its head no other will.—(C. & M. Gazette.)

Distribution of Revolutionary Pamphlet.

Workmen Sentenced.

A Tyneside workman was yesterday sentenced to six months hard labour for distributing a revolutionary pamphlet. It is reported at Stockholm from Kovno that Bolsheviks will probably soon be forced out of Vilna.

The S.S. Manora with outward parcels mails of the 13th ultimo and with 250 passengers on board arrived at Bombay, on Sunday afternoon.

A case of some importance has come up for arbitration before Mr. Stuart, Judicial Commissioner, Oudh, assisted by Mr. Darley. A complaint has been made regarding the paucity of bridges and the consequent damage to crops in Kheri District where the Dudwa branch Rohilkhand-Kumaon Railway crosses the valley of the Sarada river. Railway administrations, revenue officers of the Government and agricultural communities are all greatly interested in this case as the decision will go to show to what extent the railway can be held responsible for the damage arising from the construction of a high embankment over a flood, swept tract where a sufficient water way has not been provided for the passage of floods.

The P. and O. Company's s. s. "Nankin," with the outward mails of the 27th ultimo, passed Suez, at 10 P. M. on Sunday, the 6th instant.

Throwing of Water on Non-Buddhists.

To be put down by Prosecution.

RANGOON, April 7.

The Commissioner of Police notifies that the request of respectable Buddhists the throwing of water on non-Buddhists at the Thingyan or Water Festival is to be put down by prosecution if necessary as the practice had become a nuisance.

Steamers Collide.

Serious damage Caused.

LONDON, April 1.

The Clan Liner "Clan Macbeolan" collided with British Steamer "Silsden" off South Foreland. Both were seriously damaged. The "Clan Macbeolan" proceeded to London.

Operations in Egypt.

Lines of Communication

Strongly Held.

LONDON, March 24.

CAIRO.—Communiqués state that the rail lines between Cairo and Alexandria and canal towns are all clear. A minor outbreak at Port Said on the 21st March was suppressed by troops. The Bedouins between Alexandria and Sollum are loyally assisting the authorities and have resisted the overtures of the Bedouins of Western-Behera. The latter are being dealt with by means of bombs and light car patrols. The main lines of communication are now strongly held. Two columns have begun operations, and others are under marching orders. The remote parts of the country will be visited and the offenders arrested. Certain areas continue to be in a disaffected condition, but in other areas the villagers are protecting the rail line. The main line trains are running regularly. A larger number of ringleaders of rioters have been captured. Many local notables are arriving to calm the people. Branch railways in outlying districts are greatly damaged, and it will take a long time to restore them.

America and Japan.

Troops Refused Co-operation.

LONDON, April 2.

In the House of Commons, replying to Colonel Wedgwood, Mr. Churchill confirmed that American troops had refused to co-operate with the Japanese in the fighting near Blagoyetchensk. The reason given by the American Commander was that the force which attacked the Japanese might prove to be insurrectionary Russian peasants mistaken for Bolsheviks. The British troops had not been called on to quell the disturbances, but would co-operate with Allies, including the Americans, in maintaining order in the areas where they were temporarily stationed. Mr. Churchill added that undoubtedly the attackers in this case were powerful and a well armed band of Bolsheviks.

British Indians in Transvaal.

Committee Appointed to Enquire into their

Grievances.

LONDON, March 28.

CAPE TOWN.—The Union House of Assembly adopted a motion appointing a Select Committee to enquire into grievances of British Indians in Transvaal with an amendment by the Minister Sir Thomas Watt including an enquiry into the alleged evasion of 1885 Law which prohibited Asiatics holding property through Indian's becoming property owners by forming themselves into limited liability concerns. The mover of the resolution asserted that Transvaal Municipalities discriminated against Indians in the issue of licenses. One Municipality recently ordered an Indian to close up his shop under Gold Law and it is feared that similar action will be adopted towards Indians within the proclaimed area.

Punjab Irrigation Branch.

Promotion of Executive Engineers.

LONDON, March 28.

In the House of Commons Brigadier Croft affirmed that promotion for Executive Engineers in Punjab Irrigation Branch was such that there appeared to be no prospects of their attaining administrative rank although fully qualified. Mr. Fisher replied that Mr. Montagu was not aware of this but that he would lodge enquiries with the Government of India.

The Indian Civil Service.

Recognition of war Service.

LONDON, March 28.

In the House of Commons replying to Sir J. Rees, Mr. Fisher stated that selection board had not yet been constituted which would deal with British candidates for India Civil Service who had served in His Majesty's Forces during the war.

Religious Susceptibilities.

Sir J. Rees: has the Governor-General no power to restrain the newspapers conducted by Christian Missionaries from publishing matter offending Mahomedans.

Mr. Fisher replying pointed out that under Indian Press Act the Local Government had same powers over the whole Press. The Local Government must decide whether the powers should be exercised in any particular case. He was sure the House would agree what newspapers articles tending to offend racial or Religious susceptibilities could not too highly be deprecated.

The Council of Four.

German Bluff Exposed.

LONDON, April 5.

PARIS.—Havas Agency states that President Wilson has been ordered by his physician to take rest being very much overworked. Colonel House took his place in the council of four today. There is no indication that either French Government or the French public opinion will let itself be bluffed by German threats of going Bolshevik. If German delegates coming to Versailles adopt an attitude of resistance, France will insist upon Germany receiving a peremptory rebuff remembering Bismarck's threats to bombard Paris unless Peace Preliminaries were signed within a specified time.

The Polish Question.

News is expected in Paris, that Erzberger has accepted terms communicated by Marshal Foch concerning landing of General Haller troops at Danzig.

గ్రామోద్యోగముల మాక్కులు.

(ఒక విలేజ్ టెన్డెన్సుండి.)

కర్నూలు మండల గ్రామాధికారి తెల్లన సంద్యాల పురమున మునిసిపల్ మహమ్మదీయ స్కూలులో ప్లీడరు జే. పాండ్య కుబ్జురావు బి.ఎ. గారి అధిపత్యముక్రింద 29-8-1919 తేది సమావేశమై ఆధిపత్యముక్రింద గ్రామోద్యోగముల కోరికను జేరునది. జయ జయ ధ్యానములు మిమ్ము మాట్లాడుటకు తెల్లన అగ్రాసహసీనులయిరి. దాదాపు 200 మంది గ్రామాధికారిలను పురప్రముఖు లనేవలను సభకు విచ్చేసిరి. సంద్యాల పొరులలో ప్రముఖులు జే. నరసింహారావు గారు సంద్యాల తాలూకాలోని ప్రజలకు ఆలంకారముగా రాను నుబ్బయ్యగారు బి.ఎ. బి.ఎల్. ప్లీడరు మరియు మునిసిపాలిటీ కై నువ్వెర్దురు.

అటుపిమ్మట ఆచార్యసంఘము కారితమున, యిరిగి గొండపాలెం గ్రామాధిపతి ము. రా. రా. అన్నమరాజు పెం కటప్పనింహంగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసము చేసిరి. అందు సంద్యాలపట్టణముయొక్క ప్రాకృత్యమున గ్రామోద్యోగముల యొక్క అభ్యుదయ ప్రాముఖ్య విషయములను ఆచార్యులు యేర్పడు కారణములు ప్రభుత్వప్రవారు ప్రయోచించి నె 480 రు 5 అట్టోరు 1918 గల బిల్లునందలి ప్రతిపాదనను. బహు చక్కగా విమర్శించి, ఆచార్యులు గ్రామోద్యోగముల మాక్కులను, గౌరవమునకును, దర్జా సమర్థతకు భంగకరమగునది యేగాక హిందూమత ధర్మములకు కూడా కృతిరేకమై గ్రామాధికారిలకు తగినస్వాధీనము బయలుపడక ధర్మవిరహమున క్రుంగి పోవలసి వచ్చుననియు, ప్రకృతమున 1895 సం॥ రం నె 31 రు అట్టోరు మాన్యుజేయవలయు అననరమే కనుపించ లేదనియు ఆచార్యులు కృత్రికల ప్రయోగముల గ్రామపాలనా స్థానము లందుంచుటకు తగినంత అవకాశము నిచ్చు చున్నదనియు, ఇప్పుడొక కొండ రెక్కైన నయోగ్యు లేరని యిట్లు అయ్యది జేతమునందు ఇంకను విద్యాభ్యాస మభివృద్ధి చెందకను మొదలగు కారణములవల్లనే తమ అట్ట లోప మేమియు కాదని చెప్పుచు ఈ బిల్లు పాస్మగుటకే ప్రజల కేర్పడబోవు తొందరలను దొరతనమువారి కార్యనిర్వహణ ముకు కలుగు అభ్యంతరములు కొంతవరకు విమర్శించి గుర్రు పాలనాధినిధులను పేరుతో ఈ బిల్లున గ్రామోద్యోగము చూపు చుండువారికి కొంతవరకు సమాధానము చెప్పి గ్రామపాలనలోని అసంతృప్తికి వాస్తవమగు కారణములు నిరూపించి వాటిని తలపెట్టక, ఈ ప్రాముఖ్యవిషయములందు మాన్యుల కలిగించిన వ్యాధికలవోటును వదిలి చికిత్స చేసినట్లుగుననియు గ్రామాధికారి అభ్యుదయము పూర్వార్థి కష్టానముల నిలిచి పాలక పాలకులను సేవ యొందుచు ఈలాటిచిక్కుననుచును వాస్తవసంగతులు ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించక మానమున వహించితిమేని భవము నుండు సంకటములకు ప్రజలకు అవకాశ మొనర్చినవారమైరా. ప్రజలముఖాదా కావలసి వచ్చునేమో? ఆనీరమునకు సర్వాంతర్యామి యగు మరాఠ్మరడు శిక్షించక మానడను విషయమును సభ్యులకు బహుచక్కగా తెలియవరచిరి. ఆతెనుక సంద్యాల గ్రామాధికారి యీ నాగిరెడ్డిగారివల్ల ప్రస్తావించబడి, కంభంతాలూకా కంఠులపురం గ్రామాధికారి, మొకటరెడ్డిగారిచే ఆమోదించబడి ఆతెనుక తాలూకావారిగా గ్రామాధికారి కరణములచే, బలవరచబడిన వెనుక సన్మాన సంభూత్యులని ఆచార్యమునైన కరతాళధ్వనులు మిమ్ము మాట్లాడి. కుబ్జురావు బి.ఎ. ప్లీడరు గారు ఆధిపత్యస్థాన ములంకరించిరి.

కరణముగా మునుపన్యాసమున, మొన్న మొన్నటివరకు తాము వచ్చినను మిరాజీచాక్కులయందు చే నవుకరి వదిలిపెట్టవలసి వదలలేదనియు, గ్రామోద్యోగములయొక్క గల అభిమానము ప్రభుత్వము నానాటికి తొలగిపోయి నీ ప్రార్థనలు బొటకు కారణములకు, ఈ మాన్యులచే పర్వదలై యేర్పడు లను బహుచక్కగా నిరూపించిరి. మాన్యులే అప్పు ఆసక్తము సమర్పించుచు ఈ బిల్లు ప్రజలపంపాదించబడి గ్రామములని గులు ప్రార్థనలు బొటకువలయు వికమోద్యోగ తో ప్రభుత్వ కర్మ సక్రమముగ జరుపవలెనని నుడిచిరి. ఆ సభయందు ఈక్రింది తీర్మానము లేకగ్రీవముగా ఆమోదించబడినది.

తీర్మానములు.

(1) మదరాసు దొరతనమువారు 1895 సం॥ రం 31-వ అట్ట సవరించబడి 1919 సం॥ రం అట్టోరు 5 తేది 480 నెం

బరుగలబిల్లు జనసామాన్య విమర్శకొనుట యిచ్చియున్న అవకాశము కారణాంతరములచే చాల దీనియు, 1919 సం॥ రం జూన్ నెలలోపునకు ముల సభకా విమర్శించవలయుననియు కోరుచు యీ కోరికను ప్రజలకు తెలుసుగాని సంకేతముతో రెంటి ద్వారా దొరతనమువారికి తెలియజేయవలెనని యీ సభవారు వేడుకొనుచున్నారు.

(2) గ్రామోద్యోగములలో సరాసరి సంబంధము కలిగినట్టియు, వారిలో సభిప్రాయభేద మెప్పుడు కలుగుచుండు నట్టియు, తనాశిర్దార్లకు, డిప్యూటీ తనాశిర్దార్లకు, వారిని పదవులనండి తొలగించుటకు, నియమించుటకు, వగైరా అధికారమిచ్చుట సంబంధము కానేర దనియు, వారిద్దరి అభిప్రాయ భేదముల సమరంబున ఒక కలెక్టరు పదవికి తక్కువైనవారికి అధికార మిచ్చుటల దీనియు, అందువల్ల చిత్తుచట్టము 18 వ సెక్షన్ గర్భ పటచలయననియు యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని వేడుకొనుచున్నారు.

(3) గ్రామోద్యోగుల అట్టలో 10 సెక్షన్లలో యథా శి. ప్లాజులను నూతనముగా జేర్చినందున యేర్పడబోవు అనుభవములు నిరసయోగములు. అందు రెండవది క్రింది నియమములు బహుశాలమై ఆధిపత్యముగ నున్నందున అధికారయోగ్రహాపాత్రులైన వారందఱును, తీసివేయటకు వీలగుచున్నందున, ఆచార్యులమందు ఆస్తిని కొనుగోయిన మాత్రముననే దగాలు నేరములు చేయనివారిని యుద్యోగమునండి తొలగించుట సంభోక్త్యముకాదు. గనుక మొనరణలకు రద్దుచేయుట అత్యవసరమని ప్రభుత్వమువారిని యీ సభవారు వేడుకొనుచున్నారు.

(4) మొనరణ రిజర్వర్ చేయించి వారి మైన్స్టాకాల మందు వారితరపున నెవరినైన నియమించు వసతిని తొలగించుట వ్యాధియుకాదనియు అందువల్ల వారసత్వపు మాక్కులకు భంగము కలుగుచున్నందున చట్టవిరోధమగుటచేతను ఆచార్యుల రద్దుచేయవలయునని యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని వేడుకొనుచున్నారు.

(5) అవిభాజ్యమైన ఆస్తికి హిందూ లా ప్రకారము శ్రేష్ఠునకు సొంతమించునని తీర్మానించగా యిప్పటి నియమము తొలగించుట కాస్త్రవిరుద్ధమనియు చిత్తు చట్టములో 14 సెక్షన్ 2 ప్లాజు 2 సబ్ సెక్షన్ లో ఉత్తమునైట్టి తాను తలచునట్టి అనుపదములు మితిలేని అనిష్టములకును, తగాదాలకును కారణమగునని యీ సభవారు అభిప్రాయపడి సమరణము రద్దుచేయుట అత్యవసరమని ప్రభుత్వమువారిని వేడుకొనుచున్నారు.

(6) ఇదివరలో గ్రామోద్యోగులకు కలెక్టరుగారి యొక్క ప్రభుత్వమీద రివిన్యూబోర్డువారికి రెండవ అసీలుచేయుటకు యొందే అధికారము తొలగించి డివిజన్ పిటీషన్ దాఖల్ చేయుటకు మాత్రమే అధికారమిచ్చిన సవరణల వ్యాధియు పూర్తిగా జరుగనేరదనియు సుద్యోగవర్తనమును రాబట్టుకొనుటకు వానా తెచ్చుకొనుటకు గ్రామోద్యోగులకు నుండబడిన చాక్కుల తొలగించుట వ్యాధివిరుద్ధమని యీ సభవారు అభిప్రాయపడి నై రెండు సవరణలు రద్దుచేయవలయునని ప్రభుత్వమువారిని వేడుకొనుచున్నారు.

(7) గ్రామోద్యోగుల మాక్కులను సంగ్రహించుటకున వారి కష్ట నిష్ఠురములను ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుటకును ప్రస్తుతమందలి సవరణలగుర్చి అవసరములబట్టి ప్రభుత్వమువారికి మనాజరుల బంపుటకు యీ దిగువ నుదహరించబడిన వివిధ తాలూకాలలోని గ్రామోద్యోగులతో కర్నూల్ మండల స్థాయిసంఘము యేర్పాటుచేయుటకు యీసభవారు సమ్మతించుచున్నారు.

(8) గుంటూరు మండల గ్రామాధికారి తరపున తెనాలిలో ప్రయోగపడుచున్న గ్రామాధికారియను ప్రతీక గ్రామాధికారి యభివృద్ధికి అత్యవసరమగుటచే వాని అభివృద్ధి తోడుతుటకు యీ సభవారు అభిప్రాయ పడినారు.

(9) గ్రామోద్యోగులకు సంబంధించిన వై యీ నాటి తీర్మానములను అన్నియును ప్రభుత్వమువారికి కలెక్టరు దొరవారికిని పంపుటకు జవాబుల నందుకొనుటకును అగ్రాసాధిపతిని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

అనంతరము ఆధిపత్యపుష్పమాలాలంకృతుల గావించి వారికి వందనము లాసర్పించు విరమింపబడినది.

మదరాసులో మరణములు:—ఏప్రిల్ 5 తేదీ ము. అంతమయ్యగారి వారముతో 1000-కి 89.5 వంతున మరణము సంభవించినది 28 గురు మహాదివలనను, 28 గురు జ్వరమున మరణించిరి.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేజ్ టెన్డెన్సు సూచన. మొగలుచక్రవర్తులు; కృష్ణాజిల్లా యేలూరు కాంపెటి మను మాహాత్మ్యము; ఎంతకన్న కాలము; తిరాదనధలు; ఆంధ్ర లోకము; హైదరాబాద్ లోకము; ములకల్లంక వార్తలు; రౌలటు బిల్లులు; హర్షించిపోక:— ప్రజలంతనందులకు తెలియించుచున్నాము—సంపాదకుడు.

I అమలాపురం తాలూకా గ్రామోద్యోగములకు ఒక మనవి. ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు: అయ్యా, గ్రామోద్యోగముల వారసత్వపు మాక్కును గురించి గతము మొట్టమొదట 5-10-18 వ తేదీన నె 480 యవ వెట్టిస సవరణబిల్లువల్ల గ్రామోద్యోగములకు అన్యాయము సంభవించుచున్నది గాన ఇందునుగురించి మన ఆక్షేపణలు తెలియబరచుకొనుట అవసరమై ఉచ్చలయన 18-4-19 వ తేదీ మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు అమలాపురంలోని యూనైట్ సాహేబుగారి నాటకశాలలో మ-రా-రా-ప్రీ, కేవలప్రాపు రామభద్రుడు (రిటైర్మెంట్ మాస్టరు) గారి యాజమాన్యము క్రింద అమలాపురం తాలూకా గ్రామోద్యోగములసభ జరుప నిశ్చయించినాము గనుక ఈతాలూకాలోని యావన్నుండి గ్రామోద్యోగముల సభకు తప్పక దయచేయకొనాను.

దువ్వూరి వేంకటేశ్వర్లు. II 28 వ, కృష్ణామండలసభ. ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు: అయ్యా, సన్మానసంఘమునకు మునునూరుపాడు ఆగ్రహారీకులు శ్రీ మత్తినమల వేంకట సరసింహాచార్యులు అయ్యవార్లంగారు అగ్రాసాధిపతిగా నుండ దయతో సంగీకరించిరి. శ్రీ ఆచార్యులు వారు పెంపొందులో, కొక మిడిలు స్కూలు స్వంతముగా జెచ్చును సంతయు భరించి నిర్వహించుచున్నారె. ఆ స్కూలునకు 15000 రూ॥లో భవన మొకటి నిర్మాణము చేయుచున్నారు. ఇచ్చటి సంస్కృతికళాశాలకు భూదానము చేసినారు. సత్కార్యము లనిన యందంజనేని భవన చేయుచున్నారు. వైదిక సంప్రదిత శిక్షణముగా గావారు పూర్వవారపరాయణులు. బహుశక్తియు ఇట్టివారి దివలకు రాజకీయసభలకు నచ్చి పనిచేయుటయదు. ఇట్టివారి సహాయము లభించుట సన్మానసంఘమువారి యదృష్ట ము చెప్పుచున్నాను. సహకార్యములు ప్రారంభ మయి తీరముగ జరుగుచున్నది. జిల్లావాసులు పెంపొందిన ప్రతి నిధుల నెన్నుకొని తెలియపరచ వేడుచున్నాము. ఈ సంకల్పరచుండే సభ మిక్కిలి యుత్సాహవంతముగ వని జరుగు నూచనల కనబడు చున్నవి. కొత్తూరు. మామిడన్న వేంకట సుబ్బారావు. 4-4-19. జాయింటు క్రిటికరి

ఈనెల 2 వ తేదీ సాయంత్రం మయిదుంటలకు రాజమహేంద్రవరమందలి సర్వకళాశాలాధనమున (ప్రిన్సిపాల్ - జి. జి. మాట్టే) దొరగారికి వీరుకొల్పిన విద్యాభ్యలాసంగిరి. ఆ సేవలు ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు మిక్కిలు మాట్టే దొరగారి, యనస్యమై ప్రభావమును గూర్చి, భరత భండారు వైని; అందు రాజమండ్రి వైని వారికి గల అభిమానును గూర్చి, వారికి గల కళావిషయకచాతుర్యాభిలాషలను గూర్చి, వారు వెక్కిరించి యుండుటకు సారస్వత చిత్రకారి, మహాశయముల బ్రబోధించి తత్కృత్యములకు ప్రోత్సహించుటకు గూర్చి, ప్రశంసించిరి. వీరికన్న ప్రిన్సిపాలుగా నుచు 10 సంవత్సరములు పని చేసి విద్యాభివృద్ధియనుకు పూర్వకాలపు గురువుసాహితీ బాధగల్గుచు వచ్చిరి. వారికి మన జాతీయత్రుధారణాచారాది విషయముల మొదగు నానక్తి కలదు. వీరు ప్రిన్సిపాలుగా నున్నప్పుడే కళాశాలయందు దొక్కర ప్రజెన్సిలో యాదవవారుగా నిగ్గి ఖలో పట్ట పరీక్షయందు కృతార్థులై ఇంగ్లాండు వెళ్లి వెట్టపరీక్షల నిచ్చిరి. మతియొక్కరు తర్కశాస్త్రమున ప్రతిములై వి. సి. యస్ పరీక్ష నిచ్చిరి. వీరిని విడనాడుట కంటికి విచారకరముగ నున్నది. వీరికి సుఖయాత్ర గూర్చి ఇంటికి జేయుముగ శ్రేష్ఠ ఆయురారోగ్యములతోడను, నూతనదంపటి యుక్తముగను తిరిగి మన జేతమునకు రప్పించి, మా పట్టణమున ప్రిన్సిపాలుగా నుండునట్లు భగవంతుడు ప్రసాదించగాక!

గ్రంథవిమర్శనము.

ప్రబంధమునుమావళి:—ఇది ఆంధ్రగ్రంథముల

లోని రసవత్తులును, ప్రాధాన్యములును అగు పద్యములను గంఠించి ప్రకటింపఁగలము. దీనిని సత్యవాస ఆస్థానాధికారి, చిత్రపు వెంకటేశ్వరరావు గారిచేత సంకలించి, సుప్రసిద్ధకవుల గ్రంథరాజములనంది నిధియొక్క పద్యరత్నముల శ్రీ యొక్క గ్రంథరూపమున ప్రచురించుట, ఆంగ్లేయ భాషయందు చాలకాలమునండి ఆచారముగ వచ్చుచున్నది. ఇంద్రమాలినాన రెండు ప్రభావాలాభములు కలుగుచున్నవి. (1) వివిధ కవిసార్వభౌముల కవితాస్వభావము ఎల్లరకు నులభ సాధ్యమగును. (2) వారియ, అట్టిగ్రంథములనుసంపాదకులు పీఠికరూపమున విమర్శములు వ్రాయుచుండుట, రిన్యూలమున విమర్శనాభివృద్ధికూడ చేయవచ్చును. ఈవిధముగ అట్టిగ్రంథము లాంగ్లభాషాభివృద్ధి కవిరసహాయ మొనర్చుచున్నది. మన ఆంధ్రభాషయందు అట్టి గ్రంథము లనేకములు లేవు. "భారత సారరత్నాళి", "ఆర్యనాక్షి ముక్తాళి" అను గ్రంథము లున్నను, అవి ఆంధ్రకవుల హృదయప్రకటనము గావించునట్టివికా లేవు. ఈ "ప్రబంధము" అందు ఆనేకవిషయముల గూర్చి అనేకమంది కవులు వ్రాసిన పద్యములు పొందుపరుపబడినవి. ఈ గ్రంథముకూడ ప్రబంధమైతే, ప్రబంధముక కన సరదుగు వర్ణనలన్నిటిలో సులభమందుట యొక విశేషము. ఇందలి పద్యముల పాఠకులకు హృదయరంజకముగ నుండు ననుటకు సందియము లేదు. కాని, యీ గ్రంథమును బట్టియే నిజమగు ఆంధ్ర కవితాస్వభావము తెల్లమగు నని చెప్పుటకు విలు లేదు. ఆధునికుల అభిప్రాయమునగుణ్యముగ ప్రబంధము గలమున ఆంధ్ర కవితా ప్రాశస్త్యము తగ్గినది. ప్రబంధపు తెల్లమగు వర్ణనలను ఒకరి ననుకరించి యొకరు యొకరిపైనునే చేయసాగిరి. అందువలనను సందలి కవిత్వమునందు కవిత్వక్రియ గానరాకుండుట తటస్థమై యున్నది. ఈ గ్రంథమునకు "ప్రబంధ కవిమర్శన" యని పేరుపెట్టినది. దీని సంపాదకులు ఇందు ప్రబంధములయందలి పద్యములను మాత్రమే సంకలించి తప్పి చెప్పియున్నందున అందుతో పోలికగా గావించుచున్నారను. ఇందు తిక్కనపద్యములందు గానకచ్చుచున్నది. కాని పోతనమున్నగు కవిసార్వభౌముల పద్యములు కానవడవు. ఇవి ముందు ప్రకటితములు. గావోపు భాగములలో వెలుగునని తలంచుచున్నాము. మరియు, మన ఆంధ్రభాషయందు అను ప్రతిగ్రంథము లనేకములున్నవి. అందలి కవితాప్రాశస్త్యము వాని నొక్కపరి పఠించినవారికి తెలియవచ్చును. అట్టి గ్రంథములలో మన అదర్శానుగణ్యమగు మహాకవికాలక్షణములు గానగలము. అవి అచ్చుననేకపోవుటచే, ప్రజలకు వానినిగూర్చి తెలియకపోవుటయు, కాలక్రమమున నవి అంతరించిపోవుటయు సంభవించుచున్నది. అట్టి గ్రంథములనుండి కొన్ని పద్యములను సంపాదకులందు కేర్పరచుట వారు మిగుల భాషాసేవ చేసిన వారగుదురు. ఇక మొక విషయము. మేమిదివరకు చెప్పినటులు అట్టి గ్రంథములు విమర్శనాభివృద్ధికి తోడ్పడవలయును. ఈ గ్రంథమున "ప్రబంధములు" గూర్చియు "కవిత్వము" గూర్చియు చక్కని విమర్శనలు గల పీఠిక చేర్చబడిన యెడల దీనిలాభము ద్విగుణితమగునని మా అభిప్రాయము. ఈవిధముగ వచనమున గూడ కొన్ని గ్రంథములను పీఠిక ప్రకటింపెదమని నమ్ముచున్నాము. ఇట్టి గ్రంథములు సర్వవిధముల ప్రజాప్రబోధమునకు తోడ్పడగలవని మా విశ్వాసము. ఈ గ్రంథమునందలి పద్యములు మిగుల భాగ్యకాకతోడను, సామర్థ్యముతోడను నెంచబడినవి. దీనివలన 2-0-0 మాత్రమే. వలయువారు సరసింహారావుగారిచేత, రాజమండ్రి గోదావరి జిల్లా అని వ్రాయవలెను.

* * * * *

వచనకళాపూర్ణోదయము:—ఇది అనేకాంధ్ర గ్రంథకర్తయు, కళావధానియు నగు శ్రీ వేమల న్యాయారా యణకాస్త్రిగారిచే రచింపబడిన పండితుడు ప్రకరణములు గల యొక తెలుగు పద్య. ఇది మొదట పింగళి నూర నామామృనిచే గద్యరూపమున వ్రాయబడిన ప్రబంధరాజము. దీనిని పద్యరూపమునను నవలయని చెప్పునగును. కాని, మూల గ్రంథము ప్రజాసామాన్యమునకు నులభ గానినామ గాదనుట నిర్వివాదాంతము. కావున, కాస్త్రిగారి గ్రంథమును నులభపదనమైతిని వ్రాసి, యెల్లరకు సందర్భములలో నుండుటకు నోడ్చుటయొక్క, మూలగ్రంథముయొక్క నవల రూప భావ

మును గూడ లోకమునకు వెల్లడిపరచగలిగిన తెలుపుటకు సంతసించుచున్నారము. మూలమున ఆధునికులకు రచింపని కొన్ని శ్రీకర్తనలు మున్నగునవి యందు తొలగించబడినవి. మరియు మాతృకయందు కథాభాగ మిక్కిలివృద్ధుగ నున్నది. ఈ వచనగ్రంథమున కాస్త్రిగారి దీనిని సంపూర్ణముగ తొలగించిరి. తైలి శాతకమునకు నుండి యెల్లరకు అందు బాటకొనెను. మాతృకయందలిరస మించు కయు తగ్గకుండగ దీనిని వచనరూపమున వ్రాయగలిగిన కాస్త్రి లుగారు ప్రశంసనీయులు. ఇట్టిగ్రంథములు పాఠకాలయందు పఠనీయములుగ నేర్పరపబడినయెడల చాల నుపయోగకరముగ నుండునని మా అభిప్రాయము. వెల 1-8-0 మాత్రమే! వలయువారు చిత్రపు వెంకట సరసింహారావుగారు, రాజమండ్రి గోదావరి జిల్లా అని వ్రాయవలెను.

* * * * *

ప్రతిజ్ఞావిజయ రామరాజయము:—పద్య నాయక విక్రమమున నామాంకరముగల యీ బాబ్బిలివాట కము అన్నీ మహాపాతకాలావండితు లగు భాగవతుల కృతి మార్కటాచే రచింపబడినది. ఇది గంగాజిల్లా శ్రీపురము లో స్థాపితమైన ఆంధ్రభారత విజయము యొక్క ప్రథమ పుష్పముగ వెలువడినది. ఈ నాటకము నిదివరకే నేపథ్య రచించి యున్నను, ఇది చదువుట కంతయు హృదయ రంజకముగ నుండియున్నది. ఈ నాటకమును చదువునపుడు గ్రంథకర్త పాఠకులకు తాను కర్ణధారచే రస విరుగ్గుల గావించగలగుట యొక విశేషము. ఇందు ఆంధ్రకళాకౌశిల్యమును అత్యుత్సాహ జనకముగ నుండునట్లు వర్ణింపబడినది. పద్యము లతిధారాభముగ నుండి, గ్రంథకర్త సామర్థ్యమును వెల్లడించుచుండెను. పద్యరచనయందు పీఠికలేమిదైనట్లుకూడ కానరాదు. వచనము ఆయాపాత్రల కనుగుణ్యముగ గ్రాంథికముగను, గ్రామ్యముగను నుపయోగించబడినది. పాత్రసంసారములు గూడ మొత్తము మీద తృప్తికరముగ నున్నదనియే చెప్పవచ్చును. కాని యీ గ్రంథము దీర్ఘముగ నుండుటచే, ప్రదర్శనము కనుకొలముగ నుండదను సందియము కలగక మానదు. నాటకము నులభమైతిని ఎల్లరకు చెలియుటలు వ్రాయబడినది. ఈవిధముగ నే యొకను ఆంధ్రదేశచారిత్రక విషయములగు నాటకములను వ్రాయుచుండు యీ గ్రంథ నిలయమువారు ప్రయత్నించెనని నమ్ముచున్నాము. ఈ నాటకము వెల 1-0-0 మాత్రమే. చందాదారులకు 0-12-0.

శ్రీకృష్ణ భారతము 1511

కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి కాశ్రిగారిచే మూలానుసారముగా నులభమైతిని రచింపబడినది. ఇందు నన్నయారుల భారతమున లేని కథ తెన్నీ కలవు. 1 వ సంపుటము (అదిసభాపద్యములు) వెల 8-0-0 2 వ సంపుటము (అరణ్యకర్వము) 8 0-0 3 వ సంపుటము (విరాటోద్యోగములు) 8-0-0 పోస్టల్ కొనువారే భరింపవలెను. వైపుద్రకములు రా యిత్రైజ్ఞ గ్లాజుకారము కాలికోలైదు. వలయువారు: మేనేజరు, కలారీ వీణ్సు, రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

మలను చందనము

(1251) పెంగళయూడకు తవారము మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. కర్తవ్యము లేదు. పిఠికారీ యున్నగు కవినకీర్తనల వనికేదు. రుక్మ మైన మా మలయచందనము ఎటువు తెలుపు, వచ్చు ఆడు మాడు విధముల పెంగళయూడ మాడు పూటలలో మాన్చును. డబ్బీ 1-8 2-0-0 గంధర్వపార్వసీ, రాజమండ్రి.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జిక, మంచిముందు డబ్బీ 1-8 అ. 6. 12-8 రు. 8-8 10-8 రు. 25. తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్మములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మాడు, భేదములు గలవు. మోహినీతైలము:—శ్రీలపురములు వాడుటకు యో మైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండు 10 వెండ్రుకలు నునుపుతేయును. నువ్వాసనగలిగి యుండును. 0-1 మా. అచ్చుతాంబసం దిహి, 6, తంబుకెట్టిపిల్లి, మి

పాశ్చాత్య వేంకటాచలవణితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

- 1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్ష్మీవలకుల ప్లేగు రోగులు ఈ లక్ష్మీవిలాస రసమువలన విరోగులై యున్నారు. ఒక యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా తయ్యయిద్ద నుండే నీని ప్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతము వేంకటాచల వణితుల వారి సంతోషముగ బల్కుగలరు. దినజ్వరము, మూడిన వా జ్వరములు, నన్ను పాతము మొదలగునవి తప్పక గుణముగను. సీసా 1-8 1-0-0, 5-8 1 ఇంచాం. (594) 2. శ్రీనివాస తైలం:—ప్లేగు గడ్డకును, నుండుల నొప్పి పోవుటకును మంచియందు. సీసా 1-8 0-8-0, 5-8 1 ఇంచాం. 3. వైశ్యాన రాసకం:—దీనిని నేనించినప్పటినుండియే మూత్రమును కట్టుక (కలరా) వాంతిభేది, కీకభేది, అజీర్ణ భేదులు గుణము కాగలదు. సీసా 1-8 1-0-0, 5-8 1 ఇంచాం. 4. బాలసుఖోదయము:—బిడ్డలకు బలకారి; తియ్యక మందు. మందము, మలబద్ధము, అజీర్ణ భేది, కృశత్వము, కడు పుష్టియుండుట. ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణములు. బిడ్డలు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-8 0-12-0, 5-8 1 ఇంచాం. 5. లోకాచయవార కస్తూరిమృతము:—బిడ్డలకు కడు నును ముదిరినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణ కారి. మందము, పడికము, దగ్గు, అజీర్ణము, కీక వాంతి, పార్శ్వవాయపు, మలబద్ధం, జ్వరం, కలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యింక ననేక రోగములను గుణము చేయును (801) 280 మాత్రము గల సీసా 0-4-0 కపాల కచ్చతో 6-8 1-8-0 " " 12-8 2-14-0 " " 25-8 5-5-0

ప్రతి జ్ఞాపకముతో కూడ అనుపానము తెలుగున కంతవచ్చును. శ్రీ సీతారాధున వైద్యశాల, మైసూరు.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము. ఆరోగ్యమున కాశ్రీకముఖము పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపాత్రమును, ఆ యుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నీయబడును. పోస్టుచారి యు మే మే భరించి పంపెదము. వెంటనే వ్రాయకోరెదము. (219) వైద్యశాస్త్ర మణికంకర్ గోవిందజీ, ఆలంకనిగ్రహ జ్ఞాపకాలయం, 157, బ్రాడ్వేయవ్రాన్

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయావధములు. బృహత్ మంజుష్టాదికౌవ రక్రమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత స్తమైనది. 1 పాను సీసా రు 0-12-0. చంద్రవభ గుటి మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ వనిచేయును. తులం 1-8 రు 1-0-0. వాసవ సోమము. దగ్గునకు సీసా రు 0-10-0. 1 పాను యువాంగ్యేయభాషలో వ్యవహరము. జరువవలలో యెడూ పార్వమృటికత్ వరుగ్గు ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు బొంబాయి నెం 13. The Zandu Pharmaceutical Works 382 The Ayurvedic Pharmacists, Elphinstone Road, Bombay, 13